БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Һурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 18 (7048)
ЯНВАРИИН 22
СУББОТО
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ культурна хүдэлмэриие бүри һайжаруулая

Российска Федерациин, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведүүдтэ болон ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябажа байна. Мүнөө үедэ манай республикын ажалшад хаа хаанагүй үнгэргэгдэжэ байгаа суглаанууд дээгүүрээ депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлжэ байна. Түрэл Коммунистическэ партиингаа хэрэгэй түлөө хизаарлашагүй үнэн сэхэ хүнүүдээ — партийна болон гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшадые, промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүлые, интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэдые засаг түрэеэ хүтэлбэрилхынь тула тэдэнэр айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр нэрлэжэ байна.

Һунгалтын урда тээхи ажалшадай суглаанууд хадаа Коммунистическэ парти, Советскэ правительство ба арадай таһаршагүй холбоотой байһые, советскэ обществын бата бэхи морально-политическэ нэгэдэлые эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Эгээл энэ үедэ ажалшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрид шууд һайжаруулха гээшэ бүхы партийна, советскэ, профсоюзна болон комсомольско органуудай хойшолуулашагүй шухала зорилго мүн. Ажалшадай сүлөөтэй сагаа үнгэргэдэг газарнууд — хүдөөгэй клубууд, уншалгын байшангууд, улаан булангууд, Культурын байшангууд болон библиотекэнүүд һунгуулиин кампаниин үедэ хэхэ хүдэлмэриингөө тодорхой түсэбые эгээн түрүүн зохёохо зэргэтэй. Тэдэнэр эмхи зургаануудайнгаа байрануудые уряа лозунгнуудаар, плакатануудаар, фотомонтажуудаар гоёохоһоо гадна, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Конституциие, советскэ граждаииннуудай уялга ба эрхэнүүдые, дэлхэй дээрэ эгээл демократическа советскэ һунгуулиин хуули ёһые, манай ороной арадуудай эбтэй хани барисаае эли тодоор харуулһан элидхэл, лекци, хөөрэлдөөнүүдые болон бусад хэмжээ-ябуулгануудые хододоо үнгэргэжэ байха ёһотой болоно.

Хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд элидхэл, лекци эмхидхэхэ хэрэгтээ, мүн һонирхолтой тематическа вечернүүдые, залуу һунгагшадтай уулзалгануудые үнгэргэхэ ябадалдаа элдэб мэргэжэлтэдые: багшанарые, врачнарые, агрономууд болон зоотехнигүүдые, комсомолецууд болон залуушуулые үргэнөөр хабаадуулха уялгатай. Хэрбээ тиигэжэ шадаал һаа тэдэнэр эмхи зургаануудайнгаа нэрэ хүндые, хэдэг ажалайнгаа удхашанарые бодото дээрэнь дээшэлүүлхэ байна. Өөһэдынгөө хүдэлмэрсэр ажалшадай дунда хүндэтэй болоһон клубууд, библиотекэнүүд, улаан булангууд манай республикын аймаг бүхэндэ бии. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай Шанаагай хүдөөгэй клубай мүнөө үедэ хэжэ байһан ажалые хаража үзэе. Энэ клуб дотор агитпункт эмхидхэгдэжэ, элдэб плакатанууд, портредүүд, фотомонтажууд бүри олоор нэмээжэ үлгэгдэһэн байна. Клубые даагша нүхэр Мухтасипов өөрынгөө хүдэлмэриие бодомжотойгоор зохёогдоһон түсэбэй ёһоор ябуулна. Тэндэнь неделидээ нэгэ дахин ямар нэгэн темээр заатагүй лекци, элидхэл болодог, тэрээнһээ гадна уран һайханай самодеятельностиин концерт харуулагдадаг, һонирхолтой, шэнэ кинофильмнүүд гаргагдадаг байна. Һаяхан энэ клуб дотор Селендумын долоонжэлэй һургуулиин багша нүхэр Дашиев советскэ һунгуулиин системэ тухай лекци уншаба. Тэрэнэйнь һүүлээр шатар, даам табихаһаа эхилээд, ёохор, танца эмхидхэгдэһэн байха юм.

Гэхэтэй хамта, манай республикын олонхи хүдөө нютагуудаар ажалшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үшөөл хангалтагүй һулаар табигданхай байһаар. Бичурын, Зэдын, Прибайкальска болон бусад зарим аймагуудай хүдөөгэй олонхи клубууд, улаан булангууд, библиотекэнүүд һунгуулиин кампаниин үедэ ябуулха хүдэлмэриингөө түсэбые зохёогоодүй. Һайндэрэй гү, али ямар нэгэн суглаанай болоходо тэдэ эмхи зургаануудаа нээгээд лэ, хожомыень түлихэеэшье болишодог ушарнууд тохёолдодог. Дурсагдаһан аймагуудай партиин айкомууд болон аймгүйсэдкомууд КПСС-эй обкомой IV пленумэй тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада шухала хэрэгтэй хэмжээнүүдые абанагүй, колхозуудай, МТС-үүдэй болон сельскэ Соведүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ шанга эрилтэ табинагүй.

Зарим аймагуудай культурын таһагууд хүдөөгэй клубууд, улаан булангууд ба библиотекэнүүдэй хүдэлмэриие саг үргэлжэ хүтэлбэрилжэ, зохихо заабари захяа үгэжэ, туһаламжа үзүүлжэ байхын орондо, тэдэнэй гаргаһан үүсхэл эдэбхинеэшье дэмжэдэггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Закаменай аймагай Санагын сомоной «Коммунизм» колхоздо шэнэ клубай баригдаһанһаа хойшо нютагай эдэбхитэд зүжэг наада табидаг, һонирхолтой концертнүүдые харуулдаг болоһон юм. Теэд аймгүйсэдкомой культурын таһагай зүгһөө тэдээндэ зохихо туһаламжа үзүүлэгдээгүй дээрэһээ мүнөө тэндэ абяа шэмээгүй болошонхой. Культурын таһагай хүдэлмэрилэгшэдэй иимэ һанаа амар байха ябадалые саашадаа яашье тэсэшэгүй.

Мүнөө һунгуулиин кампаниин хаа хаанагүй түлэг дундаа ябажа байһан энэ үедэ хүдөөгэй культурын гуламта бүхэнэй хэдэг ажалые эдэбхитэй, һонирхолтой, аша үрэ ехэтэй болгохын түлөө республикын Культурын министерство, аймагуудай партийна, советскэ органууд ёһотой гэгшын оролдолго гаргаха уялгатай.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнүүд

Ажалшадай һунгалтын урда тээхи Окружной зүблөөнүүд Москвада январиин 20-до эхилбэ. Тэдэ зүблөөнүүд Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын ба арадай таһаршагүй бата нэгэдэлые гэршэлэн харуулна. Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүд РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ тухай асуудалые зүблөөнүүд дээрэ нэгэн дуугаар шиидхэнэ.

Николай Александрович Булганиниие, Климент Ефремович Ворошиловые, Лазарь Моисеевич Кагановичые, Георгий Максимилианович Маленковые, Анастас Иванович Микояниие, Вячеслав Михайлович Молотовые, Михаил Георгиевич Первухиниие, Максим Захарович Сабуровые, Никита Сергеевич Хрущевые РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлхэ гэһэн предприятинууд ба эмхи зургаануудай коллективүүдэй дурадхаһан дурадхалнуудые дэмжэхэ гэһэн шиидхэбэринүүд Москвада Дзержинскэ, Сталинска, Калужска, Ленинградска, Даниловска, Молотовско, Коминтерновскэ, Щербаковско, Калининска һунгуулиин округуудай ажалшадай һунгуулиин урда тээхи зүблөөнүүдтэ нэгэн дуугаар баталагдаа.

Суута шулуушан-новатор **Василий Васильевич Королевые,** Московско гүрэнэй университедэй ректор академик **Иван Георгиевич Петровскиие,** Калининай нэрэмжэтэ фабрикын новатор **Серафима Александровна Котовае,** Бага театрын главна режиссер СССР-эй арадай артист **Константин Александрович Зубовые,** уранзохёолшо **Константин Александрович Фединиие** РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлгые дэмжэхэ гэһэн шиидхэбэринүүд Москвада һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөнүүдтэ баталан абтаа.

Һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөнүүдтэ хабаадагшад хадаа тус тус һунгуулиин округуудта баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйжа, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэгшэдтэ хандаба.

(ТАСС).

Һунгуулиин № 744 Забайкальска округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн

Һунгуулиин № 744 Забайкальска округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн үсэгэлдэр болоо. Һунгуулиин энэ округой ажалшад: колхознигууд, механизаторнууд, организацинууд болон эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдые, мүн республикынгаа түрүү хүнүүдые дэбжүүлээ.

Тарбагатайн аймагай пищекомбинадай түрүүлэгшэ нүхэр Чебунин һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөе нээгээ.

Зүблөөндэ хабаадагшад нэгэ нэгээрээ бодожо үгэ хэлэхэ зуураа, өөһэдынгөө коллективэй дэбжүүлһэн кандидадууд тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын МТС-эй партийна эхин организациин секретарь нүхэр Грицаенков түрүүлэн үгэ абажа хэлэбэ.

— Манай МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй һунгалтын урда тээхи суглаан РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар нүхэд **К. Е. Ворошиловые, Н. С. Хрущевые, А. И. Микояниие, М. З. Сабуровые** ба **Г. И. Климовые** дэбжүүлээ. Эдэ кандидадууд хадаа манай коллективэй этигэл найдабариие дүүргэжэ шадаха байһандань һэжэглэнэгүйбди,—гэжэ нүхэр Грицаенков хэлэбэ. Хүдөө ажахын ерэхэ жэлэй хүдэлмэридэ эрхим һайнаар бэлэдхэхын тулада манай МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ мүрысөөндэ оронхой. Трактор, машинануудай заһабариие дүүргэжэ, һунгалтын үдэрые угтаха гэжэ манай коллектив шиидээ.

— Һунгалтын үдэр коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй блогой түлөө голосоо бултадаа үгэе гэһэн уряае манай МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд тайда хүргэхые найдаа һэн, — гэжэ Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн МТС-эй главна зоотехник нүхэр Тугаринов мэдүүлбэ.

Российска Федерациин засагай дээдын органдо бидэнэр эрхимэй эрхим хүнүүдээ арадай түлөөлэгшэд болгожо эльгээхэбди. Иимэ хүнүүдэй нэгэн Григорий Игнатьевич Климов болоно. Юрын хүдэлмэришэн ябаһанаа партиин обкомой секретарь болотороо ургаһан нүхэр Г. И. Климов манай эрхим кандидат мүн болоно. Бидэнэр, һунгуулиин № 744 Забайкальска округой ажалшадай, Григорий Игнатьевич Климовэй түлөө голосоо нэгэн дуугаар үгэхэбди гэжэ зүблөөн дээрэ үгэ хэлэгшэд мэдүүлээ. Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй түлөөлэгшэ нүхэр Бадмаев, Хэжэнгын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөлэгшэ нүхэр Шарунов, Горхоной түмэр замай дистанциин инженер нүхэр Никитин, Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн дунда һургуулиин залуу багша нүхэр Машкина, Тарбагатайн аймагай промкомбинадай мастер нүхэр Борисов, Хандагайн леспромхозой директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Григорьев ба бусад коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосоо үгэхөөр бэлэн байһанаа мэдүүлбэ.

Һунгуулиин Забайкальска округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөн резолюци баталан абаба:

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин № 744 Забайкальска округой ажалшадай ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнэй

РЕЗОЛЮЦИ

1. Һунгуулиин Забайкальска округой эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудай, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай, коммунистическэ организацинуудай, профессиональна союзуудай, комсомольско организацинуудай болон ажалшадай обществонуудай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн хадаа НИКИТА СЕРГЕЕВИЧ ХРУЩЕВЫЕ, КЛИМЕНТ ЕФРЕМОВИЧ ВОРОШИЛОВЫЕ, АНАСТАС ИВАНОВИЧ МИКОЯНИИЕ, МАКСИМ ЗАХАРОВИЧ САБУРОВЫЕ ба ГРИГОРИЙ ИГНАТЬЕВИЧ КЛИМОВЫЕ һунгуулиин № 744 Забайкальска округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд болгон дэбжүүлхэ тухай Заиграйн аймагай Шулуутайн леспромхозой, Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын МТС-эй, Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой, Тарбагатайн пищекомбинадай, Яруунын мяханай совхозой, Хоринин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай хамтын суглаануудай шиидхэбэриие халуунаар дэмжэнэ.

2. Һунгуулиин Забайкальска округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн хадаа һунгуулиин № 744 Забайкальска округто РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень нүхэд ХРУЩЕВ НИКИТА СЕРГЕЕВИЧЫЕ, ВОРОШИЛОВ КЛИМЕНТ ЕФРЕМОВИЧЫЕ, МИКОЯН АНАСТАС ИВАНОВИЧЫЕ, САБУРОВ МАКСИМ ЗАХАРОВИЧЫЕ ба КЛИМОВ ГРИГОРИЙ ИГНАТЬЕВИЧЫЕ гуйна.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин № 744 Забайкальска округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнэй

ХАНДАЛГА

Ажалшадай политическэ ба ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда, промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашань дэбжээхэ тухай парти, правительствын шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлэй, эб найрамдалай түлөө, шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэмсэл Советскэ Союзай хэжэ байһан эрхэ байдалда РСФСР-эй, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведүүдтэ болон нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд үнгэргэгдэхэнь.

Соведүүд гээшэмнай арадай засагай ёһото органууд мүн. Эдэнэр ажалшадай интересые харадаг байна. Дэлхэй дээрэ Соведүүд шэнги хүсэтэй, хүндэтэй засаг байхагүй. Советскэ гүрэнэй хүсэ шадалай үндэһэ һуури болгошо хүдэлмэришэн анги таряашад хоёрой эбдэршэгүй хани барисаан, манай ороной бүхы арадуудай хани барисаан ба ахадуугүй харилсаан советскэ засагай бата бэхи хүсэ шадалынь мүн болоно.

Энээнэй урда тээ РСФСР-эй Верховно Соведтэ болоһон һунгалтануудһаа хойшо дүрбэн жэл үнгэрөө. Советскэ Союзай олонациональна бүхы арадтал адли Российска Федерациин ажалшад үнгэрһэн замаа баяртай омогтойгоор эрьен харана.

Ороной социалистическэ экономикын ба гүрэнэй хүсэ шадалай үндэһэ һуури болгошо манай хүндэ индустри дайнай хойто тээхи хоёрдохи табанжэл соо түргэнөөр хүгжэһэн байна. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ, 1940 онойхитой сасуулбал, СССР-эй промышленна бүхы продукци 2,8 дахин ехэ болоһон байгаа һаа, хүндэ промышленностиин продукци 3,4 дахин ехэ болоо.

Хүндэ индустридэ түшэглэн, Коммунистическэ парти, Советскэ правительство хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые дэбжээхэ, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ программа зохёогоо. 1954 ондо советскэ арад энэ агуу ехэ зорилгые бодотоор бэелүүлжэ эхилээ. Арадай хэрэглэлэй товарнуудые үйлэдбэрилхэ 300 шахуу гүрэнэй шэнэ предприятинууд гансахан 1953 ондо ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Ороной бүхы районуудта хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ найдамтай үндэһэ һуури табигданхай. Казахстанда болон Алтайда үрэжэл һайнтай үргэлжэ ехэ шэнэ ба боро газарнууд ашаглагдаа. Түрүүшын түсэбэй ёһоор 13 миллион гектарай орондо үнгэрэгшэ жэлдэ 17,5 миллион гектар шэнэ газар хахалагдаа. 1954 ондо шэнэ газар дээрэ 124 совхозууд эмхидхэгдээ. Мүнөө үшөө нэмэжэ тарьяанай 280—300 совхозууд байгуулагдахань. Ороной зарим районуудта сагай уларилай муу байбашье, 1953 онойхидо орходоо 1954 ондо ороһото культурануудай ехэ ургаса абтаа.

Культурна байгуулалтын талаар мүн лэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа: һургуулинуудай тоо нилээдгүй ехээр олошороо, дунда ба дээдэ һургуулинуудай, клубуудай, культурын гэрнүүд болон ордонуудай, ниитын библиотекэнүүд болон культурын бусад гуламтануудай тоо олошороо.

РСФСР соо ажаһууһан зоной эбтэй бүлэнэрэй дунда байһан Бурят-Монголой АССР-эй экономико ба культура жэл бүри һалбаран бадарна. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын промышленность бүхы дээрээ бэлэн продукци бүтээн гаргаха түсэбөө 103,9 процент дүүргээ, тэрэнэй тоодо Онохойн модоной комбинат, мяханай комбинат, паровозо-вагонно завод, Байкалорыбтрестын предприятинууд болон бусад ороно.

Үнгэрэгшэ жэлдэ республика дотор 120 мянган гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилэгдээ, тэрэнэй 40 мянган гектартань тарилга хэгдээ. Республикын олон колхозууд малайнгаа тоо толгойе олошоруулаа, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлээ, мяха, һү, нооһо Эхэ орондоо ехээр үгөө. 1953 онойхидо орходоо республика дотор хонидой тоо 53 мянгаар олошороо, мүн үнеэдэй тоо олон болоо. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо республикын колхозууд 120 тонно нооһо, 1768 тонно мяха ехээр гүрэндэ оруулаа.

Республика дотор колхозуудые электрификацилгаар ехэ программа хараалагданхай. Гэр байрын, культурно-ажаһуудалай барилгада, республикын городууд, хүдэлмэришэдэй поселогууд ба МТС-үүдые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ гүрэн ехэ зөөри һомолно. Парти, правительствын саг үргэлжын оролдолгын ашаар манай республикын ажалшадай материальна ажабайдал нилээдгүй һайжараа.

Коммунистическэ партиин зохёоһон коммунистическэ байгуулалтын программые Советскэ Союзай бэелүүлжэ байгаа мүнөө үедэ Бурят-Монголой ажалшадай урда ажахын ба культурна байгуулалтые урагшань дабшуулха бүри ехэ арга боломжо нээгдэнэ.

Промышленностиин шэнэ һалбаринуудта түүхэй эдэй база байгуулхын тулада малажалые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, түбхын түрүүндэ нарин, нарибтар нооһотой хони үсхэбэрилгэдэмнай советскэ правительство айхабтар ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Ойрын 2—3 жэл соо республика дотор хонидой тоо 2 дахин олошоруулагдаха.

Нүхэд һунгагшад!

Арадай ажахые ба культурые улам дэбжээхэ программа дүүргэхээр, өөһэдынгөө харгыда тохёолдоһон бүхы бэрхэшээлнүүдые дабан гарахаар эрид шиидэнхэй засагай дээдын органуудай һунгалтануудые угтан советскэ арад зорижо ябана.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд хадаа ажахын, культурна байгуулалтада Соведүүдэй эмхидхэхы үүргые саашадань дээшэлүүлхэ, арад зонтой холбоо барисааень үргэдхэхэ, советскэ зарим органуудай албан хойрог ба нобшорхо ябадалые зайсуулха, советскэ хуулиие бэхижүүлхэ байна.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ эрхим хүнүүдээ эльгээхые оролдон, предприяти, эмхи зургаануудай, колхозууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанууд Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдые, тэрэшэлэн шэн габьяата ажалаараа арад зоной аша туһада хүдэлжэ, тэдэнэй найдабарида хүртэһэн түрүү хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенциин түлөөлэгшэдые депутадуудай кандидадуудаар дэбжүүлээ.

Хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай болон ниитын организацинуудай суглаанууд дээрэ манай, һунгуулиин № 744 Забайкальска округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар **Никита Сергеевич Хрущев, Климент Ефремович Ворошилов, Анастас Иванович Микоян, Максим Захарович Сабуров** ба **Григорий Игнатьевич Климов** гэгшэд дэбжүүлэгдээ.

Энээнэй урда тээхи һунгалтануудтал адли болохоёо байгаа һунгалтануудта Коммунистическэ парти профессиональна союзуудтай, комсомолтой, бусад организацинуудтай болон ажалшадай обществонуудтай хамта ябана. Депутадуудта кандидадууд хадаа коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй арадай блогой кандидадууд мүн.

Һунгалтын урда тээхи ажалшадай суглаанууд манай арадай морально-политическэ нэгэдэлые эли тодоор харуулна, Коммунистическэ партиие тойроод нягтаар жагсажа байһаниие харуулна. Арадай зол жаргалай түлөө оролдохо гээшэ Коммунистическэ партиин бүхы ажал-ябуулгын эгээн дээдэ хуули мүн. Парти, правительствын гадаадын ба дотоодын политикые советскэ арад халуунаар, нэгэн һаналтайгаар һайшаадаг.

Урдаа табигдаһан зорилгонуудые хэрэг дээрэнь хүсэд бэелүүлхээр, үшөө бии байһан дутагдалнуудые усадхахаар бэлэн байһанаа Коммунистическэ партиие ажалшад найдуулна. Табадахи табанжэлэй һүүлшын жэл — 1955 оной арадай ажахын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ предприяти ба эмхи зургаануудай, колхозууд болон МТС-үүдэй коллективүүд эдэбхитэйгээр оролсоно.

Хүндэтэ һунгагшад! Һунгуулиин № 744 Забайкальска округой ниитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи зүблөөн хадаа Российска Федерациин Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын үдэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахыетнай, ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхын, түсэбһөө гадуур продукцинуудые гаргахын, шанарыень һайжаруулхын, өөрынь үные химдаруулхын, промышленностиин, хүдөө ажахын, гэр байра барилгын ябасые хурдадхахын, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын, хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үшөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыетнай таанадые уряална.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын — февралиин 27 үдэр болбол ажалшадай Эхэ орондоо дуратай, үнэн сэхэ байһыень, Коммунистическэ партиие тойроод манай арадай улам батаар жагсаһыень харуулха гэжэ бидэнэр найданабди.

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Һунгуулиин № 744 Забайкальска округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөн хадаа февралиин 27-до нэгэ хүн мэтэ һунгалтада ерэжэ, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй кандидадуудай түлөө голосуудаа нэгэн дуугаар үгэхыетнай таанадые урина.

Манай кандидадуудай түлөө голосуудаа үгэхэдөө бидэнэр Эхэ оронойнгоо саашадаа улам һалбаран бадархын түлөө, советскэ арадай зол жаргалай түлөө, коммунизмын илалтын түлөө голосоо үгэнэ гээшэбди.

РСФСР-эй Верховно Соведэй һунгалтада булта ерэе!

Советскэ арадай шалгардамал вождь — Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Республикын ажалшад БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар Эхэ оронойнгоо эрхим хүнүүдые дэбжүүлнэ

Республика соо боложо байгаа һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Н. А. БУЛГАНИН, К. Е. ВОРОШИЛОВ, Л. М. КАГАНОВИЧ, Г. М. МАЛЕНКОВ, А. И. МИКОЯН, В. М. МОЛОТОВ, М. Г. ПЕРВУХИН, М. З. САБУРОВ, Н. С. ХРУЩЕВ гэгшэд, мүн республикымнай партийна ба советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, ажахын ба культурна байгуулалтын түрүүшүүл дэбжүүлэгдэжэ байна

* *

Байкало-Кударын аймаг

Кабанскын машинно-тракторна станциин механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон албахаагшад БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхын тула сугларба.

МТС-эй главна агроном К. Б. Бардамов түрүүлэн үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:—Республикынгаа Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ баярай үдэр ерээ гээшэ. Һунгуулиин 36-дахи Шергинскэ округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр **Вячеслав Михайлович Молотовые** дэбжүүлнэб, — гэбэ.

Удаалан үгэ абаһан МТС-эй хүдэлмэришэн И. В. Садовский нүхэр Бардамовай дурадхалые халуунаар дэмжэнэ.

МТС-эй түрүү комбайнер Корсаков И. В. үгэ абажа, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, ССР Союзай Оборонын Министр **Николай Александрович Булганиниие** дэбжүүлбэ.

Энэ дурадхалые тракторна бригадын бригадир Жилин М. З. дэмжээ.

Трибунада тракторна бригадын бригадир Франчук П. И. гараад:—Би БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Климент Ефремович Ворошиловые** дэбжүүлнэб, — гэжэ хэлэбэ.

МТС-эй механизаторнууд энэ дурадхалые халуунаар дэмжээ.

Һүүлээрнь МТС-эй директор Г. И. Васильев үгэ абаад, һунгуулиин 36-дахи Шергинскэ округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Байкало-Кударын аймагай Красноярска сельскэ Соведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Трофим Дорофеевич Сычёвые** дэбжүүлбэ.

Нүхэр Сычёв Т. Д. 1931 онһоо хойшо Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ ябаһан, дүй дүршэлтэй болоһон, республика соогоо суутай хүн гээшэ. Энэ колхоз мүнөө 2 миллион шахуу олзо доходтой, олон һалбаритай ажахытай болоо. 1954 оной хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан ба 1955 ондо выставкын кандидадаар баталагдаһан байха юм .

Ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдэй талаар МТС-эй механик Н. Ф. Тельников, парторганизациин секретарь Конев А. В. гэгшэд Васильевай дурадхалые дэмжээд, эдэ нүхэднай һунгагшадай этигэл найдабариие харюулжа шадаха гээшэ гэжэ мэдүүлбэд.

Кабанскын МТС-эй механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон албахаагшадай хамтын суглаан һунгуулиин 36-дахи Шергинскэ округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар **В. М. Молотовые, Н. А. Булганиниие, К. Е. Ворошиловые** болон **Т. Д. Сычёвые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол баяртайгаар абаха зуураа, тус округто баллотироваларгдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйха гэһэн тогтоол баталан абаба.

Закаменай аймаг

Мэнэ һаяхан «Победа» колхозой гэшүүд клубтаа сугларжа, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлбэ.

Суглаанай нээгдэһэнэй һүүлээр түрүү колхозница Санжай-Ханда Ендунова үгэ абаад иигэжэ хэлээ:

—Манай дунда эрхим ажалаараа хүндэтэй болоһон һаалишан **Ханда Доржиевна Абидуевае** һунгуулиин Хамниин № 58 округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлнэб. Ханда Доржиевна манай нютагта колхозой эмхидхэгдэһэнһээ хойшо ямаршье ажалда ябахадаа хододоо жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилжэ байдаг.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тэгтоолой гарахалаар Ханда Доржиевна малажал дээрэ хүдэлмэрилхэ хүсэлтэй байһанаа колхозой правленидэ мэдүүлээ һэн. Тиин тэрэнэй хүсэл бэелүүлэгдэжэ, колхозой эгээл гээгдэжэ ябаһан гүүртэдэ һаалишаар эльгээгдэһэн байгаа. Нүхэр Абидуева колхозниигуудай этигэл найдабариие нэрэтэй солотойгоор дүүргээ: гүүртын хүдэлмэри эли бодо һайжарһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэ даажа байһан нютагай үүлтэрэй үнеэдэйнгээ тус бүриһөө 876 литр һү һаагаа. Мүнөө хаража байһан үнеэдынь бултадаа хүсэ шадал һайнтайнууд. Мүнөө түрүү һаалишан шэнэ абаһан тугалнуудаа эхэһээн һалгаан түлжүүлжэ, үнээдэйнгээ тус бүриһөө 2. 000 литр һү һааха уялга абаад, габшагайгаар хүдэлмэрилжэ байна.

Нүхэр Ендуновагай хэлэһэн үгэнүүд нэрьемэ альга ташалгаар дэмжэгдэнэ.

Тэрэнэй һүүлээр үгэ абаһан колхозниигууд Доржиев, Базарон гэгшэд нүхэр Абидуевагай кандидатурые халуунаар дэмжэбэ. Барилгын бригадын гэшүүн Доржиев үгэ хэлэхэ зуураа, республикынгаа засаг түрын дээдэ органдо—Верховно Соведтэ эрхим нүхэр Ханда Доржиевнае өөһэдынгөө түлөөлэгшэ болгожо дэбжүүлээд, саашадаа бүри һайнаар хүдэлмэрилхые, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын, ерэхэ хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхые уряалба.

—Бидэнэр, барилгын бригадын гэшүүд, һунгуулиин үдэр болотор 1400 кубэметр барилгын модо отолжо, барилга хэгдэхэ газарнуудта зөөхэ уялга абаад, һунгалтын хүндэлэлдэ мүрысөө дэлгэрүүлхыетнай уряалнабди, — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлдэ үшөө 4—5 хүн үгэ хэлэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаа. Эндэ сугларагшад нүхэр **Ханда Доржиевна Абидуевае** БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлхэ гэжэ тогтообо.

Зэдын аймаг

Боргойн совхозой хүдэлмэришэдэй клуб һайханаар шэмэглэгдэнхэй байба. Тэндэ Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан, һунгалтын урда тээхи суглаан болобо.

Түрүүлэн совхозой хоёрдохи бригадын механик Иван Лалейтин үгэ абаба. Тэрэ хадаа СССР-эй Конституцяар олгогдоһон советскэ хүнүүдэй агуухэ эрхэ тухай хэлэхэ зуураа, республикынгаа засагай дээдэ органдо—БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар совхозойнгоо эрхим хонишон **Дарижап Жамбаловна Цыбеновае** дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал оруулба.

Нүхэр Цыбенова тус совхоздо 1933 онһоо хойшо хонишоор хүдэлмэрилнэ. Тэрэ болбол хододоо эрхим ажалаараа шалгарна. 1954 ондо харууһалжа байһан нарибтар нооһотой хонин бүриһөө дунда зэргээр 4,4 килограмм нооһо хайшалһан байна. Нүхэр Цыбенова хонин һүрэгые олошоруулха түсэбөө жэл бүхэндэ дүүргэдэг байха юм.

Нүхэр Лалейтинай дурадхал совхозой комсомольско организациин секретарь Головин, бухгалтер Хандуев, совхозой хүдэлмэрилэгшэ Доржиев болон совхозой директор Мельников гэгшэдээр дэмжэгдээ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгын суглаанууд Цагаан-Усанай МТС-тэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо болобо.

Эдэ суглаануудта хабаадагшад Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Боргойн округто баллотироваларгдаха зүбшөөлөө үгэхыень **Дарижап Жамбаловна Цыбеновае** гуйха гэһэн тогтоол нэгэн һаналаар баталан абаба.

* *

Кяхтын аймаг

Кяхтын аймагай Больше-Лугска сомоной Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин уран гоёор шэмэглэгдэһэн клубта үдэшын 8 час болоодүйдэ колхозой гэшүүд, тэндэхи интеллигенци хамта дээрээ 150 гаран хүн сугларанхай байба.

Һунгагшадай суглаае партиин Кяхтын айкомой секретарь Трофим Иванович Ермолаев нээгээд, Усть-Кяхтын 75-дахи округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ тухай мэдээсэбэ.

Эгээн түрүүлэн үгэ абаһан тус колхозой партийна эхин организациин секретарь Норбо Аюшеев иигэжэ мэдүүлээ:

—Һунгуулиин Усть-Кяхтын 75-дахи округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **Никита Сергеевич Хрущевые** дэбжүүлнэб.

Нүхэр Аюшеевэй оруулһан дурадхалые сугларагшад үнэн зүрхэнһөөн һайшаагаа.

—БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Советскэ Правительствые толгойлогшо нүхэр **Георгий Максимилианович Маленковые** һунгуулиин Усть-Кяхтын 75-дахи округһоо дэбжүүлээ, — гэжэ сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Д. Г. Гармаев хэлээ.

Тэрэнэй дурадхалые һунгагшад мүн һайшаан дэмжэбэ.

Кяхтын машинно-тракторна станциин главна зоотехник Б. Д. Дамбаев үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ: республикынгаа Верховно Соведэй депутадта һунгагдаха гээшэ тон ехэ хүндэтэйшье, харюусалгатайшье хэрэг мүн. Арадай найдаһан энэ хүндэтэ хэрэгые, ехэ найдабариие; нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ шадаха үнэн сэхэ, шударгы ажалаараа суурхадаг хүнүүд манай аймаг дотор бии. Тиимын тула гансашье аймаг соогоо бэшэ, харин республика доторoo оролдосотой ажалаараа алдаршаһан түрүү хонишон **Цыпылма Дансаруновна Дансаруновае** эндэ сугларһан һунгагшад булта һайнаар мэдэнэ ёһотойт. Би тэрэниие БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлнэб.

Нүхэр Дансарунова республикын эрхим хонишодой нэгэниинь юм. Сүбэгтын сомоной Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин хонинной-товарна фермэ дээрэ ажаллахадаа 1952 ондо харууһалжа байһан 100 толгой хониноо 105 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр ондо оруулһан байна. Хойто жэлынь 100 толгой эхэ хониноо—106 хурьга абаад, бүрин бүтэн тэнжээгээ һэн. Нёдондо жэлдэ тэрэнэй ажалай туйлалта бүри ехээр ургажа, 100 толгой эхэ хониноо 108 толгой хурьгадые абажа, тобир тарганаар ондо оруулаа.

Энэ һайшаалтай ажалайнгаа түлөө эдэ жэлнүүдтэ 40 толгой хони нэмэлтэ түлбэри абаһан байна. Үнгэрһэн жэлдэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаа һэн. Мүн колхозой правлени болон партийна эхин организациин зүгһөө 7 дахин баясхаланда хүртэһэн, аймсоведэй гүйсэдкомой, мүн партиин айкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Үгэ хэлэгшэд колхозой һүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Цыренов, хонишон Соктоев, мүн долоон жэлэй һургуулиин директор Д. Г. Будажапов гэгшэд аймагай суута хонишон, мүнөө хониной племенной фермые даагша нүхэр Цыпылма Дансаруновна Дансаруновагай кандидатурые нэгэн һаналтайгаар, баяр баясхалантайгаар дэмжээ.

Суглаанда хабаадагшад нүхэд **Г. М. Маленковые, Н. С. Хрущевые** ба **Ц. Д. Дансаруновае** БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар нэгэн дуугаар дэбжүүлээд, һунгуулиин Усть-Кяхтын 75-дахи округто баллотироваларгдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйха гэжэ тогтоогоо.

Хориин аймаг

ХОРИ. **(Манай корреспондентһээ телефоноор абтаба).** Мүнөө аймагай колхозууд, предприятинууд болон эмхи зургаануудаар БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ, мүн дэмжэхэ суглаанууд үнгэргэгдэжэ байна.

Уржа үдэшэ Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо һунгалтын урда тээхи суглаан болобо. Эгээн түрүүлэн үгэ абаһан колхозой гэшүүн Чимит-Доржи Батуев һунгуулиин Хориин № 99-дэхи округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Георгий Максимилианович Маленковые** дэбжүүлхые дурадхаба. Тэрэнэй дурадхалые сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Тэрэнэй удаа үгэ абаһан колхозой партийна организациин секретарь Гончик Базаров БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо **Анастас Иванович Микояниие** дэбжүүлбэ.

Энэ дэбжүүлэгдэһэн кандидатуранuудые колхозниигууд Кирилл Дудинин, үндэр наһатай Дамба Банзатов гэгшэд халуунаар дэмжээ.

Һүүлээрнь колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Аюшин үгэ абажа, колхозойнгоо эрхим һаалишан **Будэма Цыреновна Дамдиновае** БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

— Будэма Цыреновае бидэнэр һайнаар мэдэнэбди. Нүхэр Дамдинова 1940 онһоо хойшо колхозой ниитын малажал дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, эрхим ажалаараа колхозниигуудай дунда хүндэтэй болонхой. Наукын туйлалтанууд болон түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хүдэлмэридөө саг үргэлжэ хэрэглэһэнэй ашаар Будэма Цыреновна үнгэрэгшэ жэлдэ даажа байһан үнеэдэйнгээ тус бүриһөөнь тугал абажа түлжүүлээ, 1117 литр һү һаагаа. Мүнөө түрүү һаалишан малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо, ороной түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлтэй танилсажа ерээ. Тиимэһээ саашадаа хүдэлмэридөө бүри ехэ амжалтануудые туйлаха байһаниинь лабтай,— гэжэ нүхэр Аюшин хэлээ. Тэрэнэй дэбжүүлһэн кандидатурые Ширап Жамсаранов, Гур-Базар Сангаев болон бусад олон колхозниигууд дэмжээ.

Заиграйн аймаг

Заиграйн аймагай колхозуудта, МТС-үүдтэ, предприятинуудта БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ политическэ туйлай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдэжэ байна.

Тельманэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхозниигууд, Ново-Брянска МТС-эй механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон албахаагшад, Тамактайн модо бэлэдхэлэй пунктын хүдэлмэришэд Брянска һунгуулиин округһоо Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай бригадын бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой **Серапион Кириллович Киселевые** дэбжүүлбэ.

Димитровэй, XVIII партс'ездын нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүд, Баруун-Тарбагатайн леспромхозой модошод, Үнэгэтэйн плодоовощнин заводой хүдэлмэришэд Дээдэ-Тальцын һунгуулиин округһоо Бурят-Монголэй АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Димитровэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Тамара Ивановна Макаровае** дэбжүүлһэн байна.

«Улан-Эрхирик», Ленинэй, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүд, Черемуховско леспромхозой хүдэлмэришэдэй болон албахаагшадай коллектив, Курбын МТС-эй механизаторнууд, мэргэжэлтэд Усть-Курбын һунгуулиин округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар «Улан-Эрхирик»—колхозой эрхим һаалишан **Очир-Жалма Аюшеевна Нимаевае** дэбжүүлээ.

Онохойн гүрэнэй селекционно станциин хүдэлмэришэдэй коллектив Онохойн һунгуулиин округһоо Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар аймагай главна ветеринарна врач **Владимир Михайлович Левченкые** дэбжүүлбэ.

* *

Улан-Удэ город

Пригороднэ район

... Гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн клуб соо хүнүүд хойно хойноһоон орожол байна. Залай нэгэ углууда радиоприёмник тодхоотой. Сугларагшад ехэл хүхюутэйнүүд. Уданшьегүй клуб соо хүнүүд дүүрэн сугларшаба. Эдэ зон Улан-Удын «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин хүдэлмэришэд, албахаагшад болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа засаг түрын дээдэ органой — БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые өөһэдынгөө зүгһөө дэбжүүлхэ гэжэ сугларһан байгаа.

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ суглаанай нээгдэһэн тухай соносхоод, артелиин партийна организациин секретарь нүхэр Валяев иигэжэ хэлэбэ:

— Манай ороной колхозууд болон совхозуудта, машинно - тракторна станцинууд болон предприятинуудта —хаа хаанагүй һунгалтын урда тээхи суглаанууд үнгэргэгдэжэ байна. Ажалшад депутадуудта кандидадуудаар өөһэдынгөө эрхим хүбүүд, басагадые дэбжүүлнэ. Энэ баярта событиин хүндэлэлдэ орон доторнай социалистическэ мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрээ. Мүнөө бидэнэр арад зонойнгоо этигэл найдабариие харюулжа шадаха эрхим хүнүүдые депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлхэмнай.

Тэрэнэй үгэеэ хэлэжэ дүүргэхэдэ, артелиин цехые даагша Мария Соломоновна Готерман үгэ абаба.

— Бидэнэр мүнөө республикынгаа Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлжэ байһандаа тон ехэ баяртайбди. Би, манда бүгэдэндэмнай мэдээжэ, ажалшадай депутадуудай Улан-Удын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Константин Васильевич Гурьяновые** депутадта кандидадаар дэбжүүлнэб. Би нүхэр Гурьяновые Нютагай промышленностиин министерстводэ сугтаа хүдэлмэрилһэн туладаа һайн мэдэхэб. Константин Васильевич шадабаритай хүтэлбэрилэгшэ байхаһаа гадна, нүхэрэй талаар ехэ һайн хүн. 1941 онһоо 1951 он хүрэтэр, 10 жэл соо нүхэр Гурьянов Нютагай промышленностиин министрээр хүдэлмэрилхэ зуураа республикын нютагай промышленностиие хүгжөөхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаһан байна. Теэд мүнөөшье ехэхэн харюусалгатай хүтэлбэрилхы тушаалда байха зуураа, бүхы оролдолгоёо гарган хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Гурьянов манай этигэл найдабариие нэрэтэй солотойгоор харюулхань лабтай.

Тэрэнэй удаа артелиин хүдэлмэришэд Михаил Бужигеев, Валентина Волкова гэгшэд үгэ абажа, нүхэр Готерманай дэбжүүлһэн кандидатурые халуунаар дэмжэбэ. Эдэ нүхэд һунгалтын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые сугларагшадые уряалба.

Тиигээд артелиин коллектив һунгуулиин Заудинска № 24 округһоо БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта баллотироваларгдаха зүбшөөлөө үгэхыень Гурьянов Константин Васильевичые гуйха гэжэ тогтоогоо.

Удаань сугларагшад РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөндэ өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые һунгаба.

Городской район

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан суглаан республикын Культурын научно-шэнжэлэлгын институтда болобо. Суглаан дээрэ институдай директор, философско наукануудай кандидат П. И. Хадаловта түрүүшын үгэ үгтэбэ.

— Бурят-Монголой ажалшад республикынгаа засагай дээдэ органой депутадуудта кандидадуудаар эрхим басагад хүбүүдээ дэбжүүлжэ байна, — гэжэ нүхэр Хадалов хэлэбэ. — Бурят-Монгол арадай үнэн сэхэ хүбүүн, республикын уранзохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшэ **Намжил Гармаевич Балданое** БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхые би дурадханаб. Нүхэр Балдано 1907 ондо, Иволгын аймагай, Доодо Оронго гэжэ нютагта, таряашанай бүлэдэ түрэһэн байна. Намжил Гармаевичын творческо ажал-ябуулга Бурят-Монгол арадай удхаараа социалистическэ, формооро национальна культурын ургалтатай таһаршагүй холбоотой. Тэрэнэй бэшэһэн удха түгэлдэр, уран хурса драматическа зохёолнууд манай республикын, мүн хүршэ областьнуудай ажалшадта һайса мэдээжэ. Искусствын талаар габьятай байһан туладаа нүхэр Балдано «РСФСР-эй искусствын габьята ажал-ябуулагша» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн байна. Мүнөө нүхэр Н. Балдано республикын уранзохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшээр ажаллаха зуураа, Бурят-Монгол литературын саашанхи хүгжэлтэдэ хамаг хүсэеэ, бэлиг шадабаряа зорюулна. Залуу уранзохёолшодые хүмүүжүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулна.

Удаань институдай научна хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Б. Д. Цибиков трибунада гаража, Намжил Гармаевич Балданогой творческо ажал-ябуулга тухай тогтон хэлээд, үгэсэ иигэжэ дүүргэбэ:

— Намжил Гармаевич Балданое бидэнэр булта һайн мэдэнэбди. Арад зоной найдабариие үнэн сэхэ ажалаараа харюулха байһаниинь лабтай. Би энэ кандидатурые халуунаар дэмжэнэб.

Мүн энэ дурадхалые институдай научна хүдэлмэрилэгшэ, филологическа наукануудай кандидат Д. А. Абашеев дэмжэбэ.

Суглаанда хабаадагшад республикын уранзохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшэ **Н. Г. Балданое** БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин № 3 Кировскэ округһоо дэбжүүлхэ гэжэ шиидээд, баллотироваларгдаха зүбшөөлөө үгэхыень тэрэниие гуйха гэһэн тогтоол баталан абаа.

Городок город

Городой предприятинууд, эмхи зургаануудаар Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгын суглаанууд ехэхэн баярай оршон байдалда үнгэржэ байна.

Уржадэр БМАССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Холтосоной № 33 округто хэдэн газарнуудаар һунгагшадай суглаан болобо.

Түрүүлэн үгэ хэлэһэн һунгагша нүхэр Бухаев БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд **Никита Сергеевич Хрущевые, Анастас Иванович Микояниие** дэбжүүлээ. Энэ дурадхалые һунгагшад Спаковский ба Горожанцева гэгшэд халуунаар дэмжэбэ.

Удаалан эндэхи предприятиин түрүү бригадын бригадир нүхэр Лиходиенко үгэ абаад ингэжэ хэлэбэ:

— Республикынгаа засагай дээдэ орган—Верховно Соведтэ эгээн түрүү хүнүүдээ эльгээхэ ёһотойбди. Тиимэ тула би бригадынгаа, бүхы предприятиингаа эгээн эрхим хүдэлмэришэн, үндэр бүтээсэтэ ажалай мастер **Прокопий Ильич Игумновые** БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлнэб гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

—1950 ондо ФЗО дүүргээд, манай предприятида ерэжэ хүдэлһөөр нүхэр Игумнов хододоо бригадын түрүүшүүлэй зэргэдэ ябадаг, халаанай болон һарынгаа даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэдэг байна. Тиимэ тула арад зоной хэрэгэй түлөө хүсэ шадалаараа оролдохо байһандань найданаб, — гээд үгэсэ дүүргэнэ.

Нүхэр Лиходиенкын дурадхалые һүүлээрнь үгэ хэлэһэн һунгагшад Черных, Сафаргалиев, Молчанов гэгшэд баяртайгаар дэмжэжэ, нүхэр Игумновай ажаябадал, ажал хүдэлмэри тухайдань дэлгэрэнгыгээр хэлэбэд.

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгуулиин Холтосоной № 33 округто баллотироваларгдаха зүбшөөлөө үгэхыень нүхэд **Никита Сергеевич Хрущевые, Анастас Иванович Микояниие, Прокопий Ильич Игумновые** гуйха гэжэ һунгуулиин урда тээхи суглаанда хабаадагшад тогтообо.

Ородой түрүүшын революциин эхилһээр 50 жэлэй ой

ОРОДОЙ ТҮРҮҮШЫН РЕВОЛЮЦИИН ЭХИН

Россин ба уласхоорондын революционно хүдэлөөнэй түүхэдэ, социализмын түлөө хүдэлөөнэй түүхэдэ болоһон гайхамшагта үдэрые— ородой түрүүшын революциин болоһоор 50 жэлэй ойе советскэ арад 1955 ондо тэмдэглэхэ гэжэ байна.

Агууехэ Ленин багшын байгуулһан Коммунистическэ парти Россин хүдэлмэришэн ангиие революционно марксизмын үзэлөөр хүмүүжүүлээ, тэрэ ангиие революционно байлдаануудта бэлэдхээ. Тиин 1905 оной революциин болоходо, тэрэниие ородой пролетариат хүтэлбэрилөө. Ородой пролетариат Коммунистическэ партиин ударидалгаар ябажа, хаанта засагта, феодал-помещигүүдэй байгуулалтада эсэргүү нииитэ-демократическа тэмсэлые хүтэлбэрилөө.

1905—1907 онуудай ородой түрүүшын революци социальна удхашанарайнгаа талаар буржуазно-демократическа революци мүн, ушарынь тэрэ революциин даб дээрэ шиидхэжэ шадаха байһан зорилгонь буржуазна шэнжэтэй байһан юм. Энэ революци демократическа республика, 8 сагай хүдэлмэриин үдэр тогтоохо, помещигэй газарые хүсөөр буляан абаха гэһэн гол зорилготой байгаа. Энэ зорилгые Баруун тээ болоһон буржуазна революцинууд гол түлэб бэелүүлээд байба.

Гэбэшье, капитализмын дэбжэн хүгжэжэ байха үедэ болоһон баруун-европейскэ буржуазна революцинуудһаа 1905 ондо Росси дотор болоһон революци ямар илгаатайб гэбэл, энэ революци империализмын үедэ болоһон, капитализмын үмхирэн һалажа байгаа үедэ болоһон түрүүшын буржуазна революци мүн.

1905 оной ородой революци бодото арадай революци байгаа, ушарынь пролетариат бүхы таряашадтай холбоо барисаатайгаар ябажа, тэрэ революци дотор шиидхэхы үүргэ бэелүүлһэн байха юм. Тэрэ революциин үедэ ганса пролетариат эрид шууд тэмсэлшэ байгаа, юундэб гэбэл, пролетариат буржуазна революциин эсэслэн илахын түлөө оролдохоһоо гадна, мүн социалистическэ революци болгогдон буржуазна революциин хүгжэхын түлөө тэмсээ. Россин таряашад пролетариадай союзнигынь байһан юм, ушарынь революциин эрид шууд илалта туйлаал һаа, таряашад газар уһатай, эрхэ сүлөөтэй болохо байгаа.

1905 ондо Росси дотор болоһон буржуазно-демократическа революциин онсо илгаае тэмдэглэхэ зуураа, тэрэ революциин үедэ пролетариат хүтэлбэрилхы хүсэниинь байхаһаа гадна, тэмсэлэйнь гол арга зэбсэг пролетариадай олониитын стачка байһан дээрэһээ тус революци мүн пролетарскашье революци байгаа гэжэ В. И. Ленин хэлээ һэн. 1905 оной революциин ондоо нэгэ онсо илгаань ямар байгааб гэбэл, газарай түлөө помещигүүдтэ эсэргүү таряашадай хэһэн тэмсэл энэ революциие таряашанай-буржуазна революциин шэнжэтэй болгоо. Тэрэ революци бүхы дэлхэй дээрэ капитализмын угаа схээр хүгжөөд, Росси дотор нилээд хүгжөөд байһан үедэ болоо һэн.

1905—1907 онуудай революциин бүхы шатада В. И. Ленин түрүүтэй Коммунистическэ парти пролетариадай тэмсэлые залан ударидаа, пролетариадые дайшалхы, революционно тактикаар зэбсэглэн, илалта тээшэ ошоһон замыень гэрэлтүүлэн заажа үгэдэг байгаа.

В. И. Ленинэй тон схэ аша габьяань юуб гэхэдэ, тэрэ болбол ородой түрүүшын революциин хүгжэжэ байха үедэ хүдэлмэришэн ангиин тактикые сэсэн мэргэнээр үндэһэлэн харуулаа, Коммунистическэ партиин политическэ үндэһэ һууриие зохёон байгуулаа, социалистическэ революци боложо буржуазно-демократическа революциин хүгжэхэ тухай эли тодо заабари үгөө.

Ородой түрүүшын революци хадаа ородой ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэдэ ехэ хубилалта хэһэн байна.

* * *

XIX зуунжэлэй һүүлдэ, XX зуунжэлэй эхиндэ дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй гол газарынь Росси болоод байгаа. Росси хадаа капиталистическэ хүгжэлтын замда Европын томо томо бусад оронуудһаа орой ороһон ба буржуазна революциие үшөө үзөөгүй байгаа.

XIX зуунжэлэй һүүл тээшэ Росси дотор промышленность угаа түргэнөөр хүгжэһэн байна. Томо машинна үйлэдбэриин хүгжэхэтэй хамта промышленна пролетариадай анги бии болоо. Россин промышленностиин онсо шухала илгаань гэхэдэ, үйлэдбэриин тон схээр бөөгнэрөөд байһан ябадал, энээнтэй хамта томо томо предприятинуудта хүдэлмэришэдэй олоороо сугларуулагдаһан ябадал болоно. Иимэ байдал ородой пролетариадай эмхидэлтэй, политическэ эдэбхитэй болоходо ехэ зохид байгаа. Россида капитализмын хүгжэжэ байха үедэ экономико доторнь феодализмын үлэгдэлнүүд нилээд ехэ байһан, помещигүүдэй анги политическэ талаар эзэрхэжэ байһан юм. Капитализмын гол зүрилдөөн—ажал ба капитал хоёрой хоорондохи зүрилдөөн Росси дотор тон бүдүүлиг муухайгаар үзэгдэдэг байгаа. Хаанта Росси доторхи пролетариат хэлэшэгүй ехээр дарлуулдаг, мүлжүүлдэг һэн. Хүдэлмэриин үдэр хододоо 13—14 час соо үргэлжэлдэг бэлэй. Салин хүлһэнэйнгөө тон бага байһан дээрэһээ хүдэлмэришэд гуйраншалжа, үлэсэжэ ябадаг байһан юм. Хүдэлмэришэд политическэ эрхэһээ сүм хаһагдаад байгаа. Полицейскэ гурим, капиталистнуудай зэрлиг аашань хүдэлмэришэдэй байдалые тэсэшэгүй муу болгодог һэн. Деревнидэ капитализмын хүгжэхэдэ таряашад хадаа үгытэйшүүл ба нюдарган баяшуул боложо түргэнөөр хубаарһан байна. Энэ хубааралга крепостничествын үлэгдэлнүүдэй нилээд ехээр үлөөд байхада болоо. Деревнидэ үлэһэн крепостничествын гол үлэгдэлынь гэхэдэ, таряашадай бага газартай гү, али газаргүй болоод байхадань харин помещигэй газарэдлэлгын тэрэ хэбээрээ үлэһэн ябадал болоно. 30 мянган помещигүүдэй 70 миллион десятина газар эзэлжэ байхадань, 10,5 миллион таряашанай ажахынууд 75 миллион десятина газартай байгаа. Теэд таряашанай энэшье газарынь тэгшэ бэшээр хубаагаатай байдаг һэн: газарай нилээд ехэ хубинь нюдарган баяшуулай гарта байгаа. Россин таряашадай 75 процентнь үгытэйшүүл—үлэсэжэ, хосоржо байһан хүдөөгэй пролетаринар ба пролетаришуу хүнүүд бэлэй. Дундада зуунжэлэй крепостническа газарэдлэлгэ хадаа ниитын бүхы хүгжэлтые һаатуулжа байба. Ороной үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые улам саашадань хүгжөөхын тулада крепостничествын үлэгдэлнүүдые усадхаха хэрэгтэй байгаа. Тиимэһээ Росси дотор аграрна асуудалые эрид шууд шиидхэхэ ябадал 1905 оной революциин нэгэн гол шухала зорилго байгаа.

Россин ажалша ниитэ зон политическэ хүшэр хүндэ дарлалта доро ороод зобожо тулижа байгаа. Россин ажалша зон капиталистическэ бусад оронуудай ажалшадай эдлэдэг байһан демократическа юрын эрхэ сүлөөнүүдһээ хаһагданхай байгаа. Хаанта засаг хүдэлмэришэн, таряашанай зүгһөө, интеллигенциин ба Россин заха булангуудай дарлагдаһан арадуудай зүгһөө политическэ ямаршье эдэбхи үүсхэл гарахада хайра гамгүйгөөр дарадаг һэн.

Гадна, революциин болохоһоо урда тээхэнэ шэнэ түхэлэй парти, пролетариадай революционно марксистска парти байгуулхын түлөө олон жэлдэ Ленинэй хэһэн тэмсэлынь түгэлдэр ехэ амжалта туйлаһан байна. 1903 оной зун РСДРП-гэй II съезд дээрэ тиимэ парти байгуулагдаһан, партиин программа абтаһан байха юм. Партиин тэрэ программа хадаа буржуазно-демократическа революци дотор пролетариадай хүтэлбэрилхы үүргэтэй байха ябадал хараалһан, социалистическэ революциин илаха услови—пролетариадай диктатура тогтоохын түлөө, засагай түлөө тэмсэхэ зорилгые хүдэлмэришэн ангиин урда дэбжүүлэн табяа һэн.

Большевигүүдэй ажал-ябуулгын эсэстэ Росси доторхи хүдэлмэришэнэй зүндөө үүдэһэн хүдэлөөн марксизмын һургаалтай улам бүри нэгэдэжэ, политическэ шэнжэтэй боложо байгаа. 1900—1903 онуудай промышленна кризисэй үедэ Россин хүдэлмэришэд болбол хаанта засагта, капиталистнуудта эсэргүү политическэ шэн зоригтой тэмсэлэй эрхим жэшээ харуулаа. Гайхамшагта «Обуховска хамгаалга», 1902 ондо Харьковта болоһон майн 1-нэй демонстраци, батумска хүдэлмэришэдэй политическэ стачка, ростовско хүдэлмэришэдэй политическэ демонстраци, хүдэлмэришэн ангиин хэһэн бусад олон тэмсэл орон дотор хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй үргэдэн хүгжэжэ байһые гэршэлээ.

Хүдэлмэришэн ангиин ургажа байһан хүдэлөөнэй нүлөөн доро помещигүүдтэ эсэргүү таряашадай хэһэн тэмсэл улам шангадаа һэн. Таряашад помещигүүдэй газарнуудые хүсөөр буляан абадаг, галдадаг, дурагүй помещигүүдээ ба хаанай албата ноёдые аладаг байгаа.

Революциин хүгжэлтые һаатуулха, өөрынгөө политическэ байдал бэхижүүлхэ зорилготойгоор хаанта засаг 1904 ондо Японитой империалистическэ дай хэһэн байна. Гэбэшье, хаанта засагай энэ дайнай хооһон һанаашалгань тэрэнэй нэрэ хүндые нэшье ехэ болгоогүй, олониитэ арад зониие һанаа амар болгоогүй. Бэеэ худалдаһан генералнуудай хүтэлбэрилдэг байһан, муугаар зэбсэгжэһэн, муугаар һургагдаһан ородой арми диилдэһэн байгаа.

Большевигүүд тэрэ булимтаралгын дайе буруушаадаг, хаанта засагай диилдээ һаа туһатай гэжэ тоолодог байһан юм, ушарынь хаанта засагай диилдэхэдэ феодал-помещигүүдэй гуримай өөдэгүй муу байһаниинь элирүүлэгдэхэ, хаанта засагта эсэргүү арад зоной зэбүүрхэл бүри ехэ болохо, революци түргэдхэгдэхэ байгаа.

Дайн сэрэг болбол хүдэлмэришэн ангиин ба таряашанай тэрэ саанаа ехэ муу байдалые бүри муу болгоо һэн. Орон дотор тон түгшүүрилтэй шанга байдал тохёолдоод байгаа. Ямар нэгэн ошон сасараал һаа, революциин ехэ түймэр болохо гэжэ байһан юм. Тиин 1905 оной январиин 9-нэй событи эгээл тиимэ ошон боложо үгөө һэн. «Шуһата воскресенье» гэһэн нэрэтэйгээр түүхэдэ ороһон петербургска хүдэлмэришэдэй амгалан ёһоной жагсаалые буудаһан ябадал эгээл иимэ ошон боложо үгөө һэн.

Путиловска заводой 4 хүдэлмэришэдые хүдэлмэриһөөнь гаргаһан ушар петербургска пролетариадай тэмсэжэ эхилһэн шалтагааниинь болоһон байна. Путиловецууд буруушаалаа мэдүүлэн январиин 3 (16)-да стачка хэжэ эхилһэн байна. Тэрэ стачкань хэдыхэн үдэр соо Петербургын бүхы фабрика, заводуудта дэлгэржэ, бүгэдэниитын стачка болоо һэн.

Революциие эхин дээрэнь үгы хэхын тула хаанта правительство хүдэлмэришэдые тэмсэлдэ зориюута туһирха, тэрэ тэмсэлыень хэрзэгы шэрүүнээр дараха гэжэ шиидээ бэлэй. Энэ бузар зорилго бэелүүлхын тула полицейскэ тагнуулшан поп Гапон хабаадуулагдаа һэн. Поп Гапон хадаа хүдэлмэришэдые политическэ тэмсэлһээнь һамааруулан холодуулха зорилготойгоор, экономическа байдалаа һайжаруулхадатнай хаан танда туһалхаар бэлэн байна гэжэ хүдэлмэришэдые хуураха мэхэлхын тулада хаанта засагаархидай эмхидхэһэн хүдэлмэришэнэй организациие хүтэлбэрилжэ байһан байгаа. Поп Гапон полицитай үгэсөөд, өөһэдынгөө эрилтэнүүдые бэшэжэ хааньһаа гуйлта эрихын тула январиин 9 (22)-нэй воскресенидэ Үбэлэй Ордон тээшэ хүдэлмэришэдэй амгалан ёһоной жагсаал эмхидхэхэ гэһэн харата дурадхалые забастовко хэжэ байһан хүдэлмэришэдэй суглаанууд дээрэ зориюута оруулһан байна.

Хаанда гуйлтатайгаар хандахада юуншье болохогүй, тингээ һаа хэрзэгы шэрүүнээр хэһээгдээд лэ һалахат гэжэ большевигүүд хүдэлмэришэдые уридшалан һэргылээ һэн. Зүгөөр, тэрэ үедэ ушар ёһо мэдэдэггүй байһан олохон хүдэлмэришэд хаанда үшөөл этигэдэг байба. Хаанда хандаха гэһэн һанамжа олониитэ зоной дунда ехэ дэлгэрэнхэй байгаа. Тиимэһээ большевигүүд хаанта засагаархидай хорото муухай һэдэлгэнүүдые һаатуулжа шадаагүй һэн. Тинхэдэнь гуйлтын үгэнүүдые суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ болоходо большевигүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Большевигүүдэй нүлөөн доро үгэ хэлэлгын ба хэблэлэй сүлөө, тэмсэлэй союзуудые байгуулха, учредительнэ суглаа зарлаха, хүдэлмэриин 8 часай үдэр тогтоохо, дайн сэрэг болюулха, газарые таряашадта үгэхэ гэхэ мэтын политическэ эрилтэнүүд тэрэ бэшэмэл гуйлта соо оруулагдаһан байха юм.

Большевигүүдэй партиин Петербургска комитет болбол хааньһаа эрхэ сүлөө эриһэнэй хэрэггүй, эрхэ сүлөөе дайлан абаха ёһотой гэжэ уряалһан уряатайгаар хүдэлмэришэдтэ хандаһан байна. «Эрхэ сүлөөе гартаа буу зэбсэг барин, хатуу шанга байлдаа хэжэ, шуһаяа адхаруулжа байгаад дайлан абадаг юм,—гэжэ тэрэ уряа соо бэшээтэй байгаа.— Хааньһаа гуйһанай, тэрээнһээ юумэ эриһэнэйшье, хорото дайсанайнгаа урда дохижо бэеэ доромжолһоной хэрэггүй, харин хаанииe шэрээнһээнь халяаха, тэрээнтэй хамта хаанай бүхы дээрмэшэ бүлэгые намнаха—эгээл иимэ аргаар эрхэ сүлөөгөө олохо ёһотой».

Жагсаалда хабаадалсахын тула 1905 оной январиин 9-дэ 140 гаран мянган хүн үйлсэдэ гараа һэн. Хүдэлмэришэд һамгадтаяа, үхибүүдтэеэ, үбгэд хүгшэдтэеэ хамта ябаһан байна. Жагсаалда хабаадагшад гуутай бурхан, хаанай дүрсэ баряад, мүргэл хэжэ ябаа һэн. Энэ хадаа хаан бидэндэ туһалха, байдалыемнай һайжаруулха гэжэ этигэдэг байһан хүнүүдэй амгалан ёһоной жагсаал мүн байгаа.

Арад зон тон ехээр мэхэлэгдэһэн байна. Хаанта правительство тэрэ жагсаалые хэрзэгы шэрүүнээр угтахаяа бэлдээд байгаа. «Шуһата воскресениин» болохоһоо хэдэн үдэр урид хаанай засагаархид арад зониие хайра гамгүй шэрүүнээр хэһээхэ, хюдаха гэһэн түсэб зохёогоод байгаа: город найман район боложо хубаагдаһан, тус тус районуудта сэрэгүүд табигдаһан, Петербургын оршонһоо нэмэлтэ сэрэгүүд дуудажа асарагдаһан байха юм.

Үбэлэй Ордондо дүтэлэн, жагсаал хэһэн хүдэлмэришэдэй ерэжэ ябахада сэрэгүүд хаанай захиралтаар демонстрантнуудые буудажа ороһон байна. Морин сэрэгүүд дайн байлдаанай газарта дайсадтай тэмсэжэ байһандал адляар, жагсаал хэһэн тэдэ зондо добтолон орожо, үхибүүдые, эхэнэрнүүдые, үбгэд хүгшэдые хайра гамгүйгөөр сабшаа һэн. Мянга гаран хүдэлмэришэд алуулһан, 2 мянга үлүүтэй хүдэлмэришэд шархатаһан байна.

Буу зэбсэг баригты, шуһата зэрлиг аашын түлөө зэмэтэй байһан хаанта хархис засагта эсэргүүгээр тэмсэгты гэжэ большевигүүд тэндээ улаан шуһан болоһон үйлсэнүүдтэ байгаад, хүдэлмэришэдые уряалаа һэн. Январиин 9-нэй үдэшэлэн Петербургын олохон районуудта түрүүшын баррикаданууд бии болоо һэн. Тэндэ хүдэлмэришэд хаанай сэрэгүүдтэ, полицида эсэргүүсэн буу зэбсэг баряад харюу үгэжэ байгаа.

Буу зэбсэггүй хүдэлмэришэдые шуһата муухайгаар хэһээжэ, «эзэн хаан» болбол хүдэлмэришэдые баррикада хэхыень баадхаад, баррикада дээрэ тэмсэл хэхэ түрүүшын һургаал тэдэндэ үгөө гэжэ В. И. Ленин 1905 оной январьда большевистскэ «Вперед» газетэдэ бэшээ һэн.

1905 оной январиин 9-дэ хүдэлмэришэд гражданска дай хэхэ угаа ехэ һургаал олоһон байна. Тиихэдэ хаанда хүдэлмэришэдэй һохорлигоор найдадаг байһан найдабаринь буудуулаа бэлэй. Тэрэ үдэрһөө эхилэн олониитэ арад зоной ушар ёһоо мэдэжэ тэмсэхэ политическэ тэмсэл эхилээ һэн. Энэ тэмсэлынь хаанта засагта, помещигүүдтэ ба капиталистнуудта эсэргүү революци боложо хүгжөө.

«...Политическэ ухаан мэдэрэл тээшэ, революционно тэмсэл тээшэ тон олон арад ниитэ зоной эрмэлзэдэг болоһон ябадал лэ 1905 оной январиин 22-ой түүхэтэ удхашанарынь болоно»,—гэжэ В. И. Ленин заагаа һэн (том 23, нюур 223—230).

Петербургска хүдэлмэришэдэй хайра гамгүйгөөр буудуулхада бүхы орон доторхи хүдэлмэришэд, мүн холын оронуудай хүдэлмэришэд тон ехээр зэбүүрхэһэн байна. Россин бүхы промышленна центрнүүдтэ Петербургска хүдэлмэришэдэй буудуулһан ябадалые буруушааһанаа мэдүүлэн олониитэ зон политическэ стачкануудые хэһэн байха юм. Тэрэ стачканууд «Хаанта засаг үгы болог!» гэһэн лозунгтой демонстраци болошодог байгаа. Энэ хадаа революциин эхининь мүн байһан юм. 1905 оной январьда болоһон стачкануудта 440 мянган хүн хабаадаа. Энэ тоо түрүүшын 10 жэл соо болоһон стачкануудта хабаадагшадай ниитэ тооһоо үлүү гараһан байна.

Революциин улам бадаран хүгжэхэтэй хамта Коммунистическэ партиин үмэнэ тактическа шэнэ асуудалнууд: зэбсэгтэ восстани хэхэ, хаанта правительствые унагааха, саг зуурын революционно правительство байгуулха, тэрэ правительстводa социал-демократиин хабаадаха, таряашадта, либеральна буржуазида ямараар хандаха тухай асуудалнууд табигдаһан байна. Революциин боложо байха үедэ гараһан эдэ асуудалнуудые В. И. Ленинэй хүтэлбэрээр РСДРП-гэй III съезд 1905 оной апрельдэ шиидхээ һэн.

1905 оной революци хилын саана угаа ехэ нүлөө үзүүлһэн байна: Германиин ба Франциин, Австриин ба Румыниин, Болгариин ба Турциин, Япониин ба Америкын, Хитадай болон Индиин хүдэлмэришэд 1905 оной революциин үедэ ородой пролетариадай хэрэглэһэн арга хэрэгсэлнүүдые ашаглажа, тэмсэл хэһэн байха юм. Ородой түрүүшын революци Азиин арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэшье ехэ нүлөө үзүүлээ. «Ородой революци бүхы Ази дотор хүдэлөөниие үүсхээ. 1905 оной хүсэн түгэлдэр восстани ехэ мүр сараа үлөөгөө. **Олон зуун** миллион хүнүүдэй хүдэлөөнэй үзүүлдэг тэрэ восстаниин нүлөөн үгы болгогдошогүй юм гэжэ Турци, Перси, Хитад дотор болоһон революцинууд гэршэлэн харуулна», — гэжэ В. И. Ленин бэшээ һэн (В. И. Ленин. Зохёолнуудай том 23, нюур 244).

Ородой революци харин империалистнуудые һүрдүүлэн айлгаа. Тэдэ империалистнууд Росси доторхи тон ехэ капиталаа алдахамнай гэжэ, хаанта засагай унахада уласхоорондын реакциин түшэг тулгуури һалахань гэжэ айдаг байгаа. Тиимэһээ Америкын империалистнууд Японитой эбэй хэлсээ баталхадань хаанда туһалһан, Франциин банкирнууд революциие дарахын тула хаанда ехэ урьһаламжа үгэһэн, Германиин империалистнууд ородой хаанда туһалхаяа зэбсэгтэ добтолго хэхын тула Россик хилэ дээрэ олон мянган сэрэгшэдтэй арми бэлдэһэн байха юм.

Хэдэ хэдэн шалтагаануудһаа боложо диилдэһэн 1905—1907 онуудай революци 1917 оной Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин илаха шиидхэхы бэлэдхэл болоһон байна.

Б. БАГЛИКОВ.

Шуһата воскресенье

(Кировскэ заводой үнинэй хүдэлмэришэн, 1905 оной январиин 9-нэй (22-ой) событинуудта хабаадаһан Иван Ефимович Блиновой хөөрөөн)

Кировскэ (урдын Путиловска) заводто табяад гаран жэл хүдэлмэрилжэ байнаб. Миниин хараһаар байхада 1905 оной революционно хүдэлөөн орьёлһон юм.

1900 ондо, арбаад гаран наһатайдаа Путиловска заводой мастерскойдо ажаллахаяа ерээ һэм. Тиихэ сагта хүдэлмэрилхэнь тон бэрхэтэй байгша һэн. Ажалай үдэр 12—14 час соо үргэлжэлдэг, тингэбэшье хүдэлмэришэдэй хүлһэ салингынь даншье өөдэгүй бага байгаа.

Капиталистнуудай хашалта, дарлалта хүдэлмэришэдэй дунда зэбүүрхэл гаргахаһаа гадна, эрид шанга эсэргүүсэлтэ үүсхэдэг байһаниинь ойлгосотой.

1905 оной эсэс багта болоһон ушарнууд эли тодоор һанагдана. Абаха мүнгэнһөөм юундэ дарагдаһан ушар шалтагааниие хэлэжэ үгыт гээд, вагоной мастерскойнуудтахи хүдэлмэришэдэй нэгэниинь декабрь һара соо мастер Тетявкинда хандаһан байгаа. Тетявкин тайлбарилан харюусахын орондо, тэрэ хүдэлмэришэниие ажалһаань гаргаа бэлэй. Хэдэхэн хоногой үнгэрөөд байхада, мүнөөхи мастер үшөө гурбан хүдэлмэришэдые предприятиһаа намнаа һэн. Дүрбэн хүдэлмэришэдые хуули бусаар ажалһаань гаргаһан ушар вагон бүтээгшэдэй дурые ехээр гутааһан юм. Тэрэ Тетявкиниие зайсуулха, гаргагдагшадые гэдэргэнь бусааха тухайда хамтаараа эрилтэ хэһэн байгаабди.

Тэдэниие ехэ буугай, зэр зэбсэгэй, паровозо-механическа ба бусад мастерскойнуудай хүдэлмэришэд дэмжээ һэн. 12 мянган путиловецууд эсэргүүсэн тэмсэхын тула эб нэгэтэйгээр жагсан бодоо бэлэй.

Январиин 3-да бүхы цехүүдэй хүдэлмэришэд ажаллахаяа арсаһан юм. Путиловецууд конторын оршондо суглараад, директорые ерүүлхэ эрилтэ хэбэ. Уданшьегүй тэрэнэй гаража ерэхэдэ, ехээр шууялдажа, үрдилдэн хашхаралдаа бэлэй.

—Би эзэнтнай гээшэб, өөрынгөө дураар болохоб, — гэжэ директор ноён убайгүйгөөр мэдүүлээд, хэлсээ хэхын тула делегаци томилогты гээ һэн.

Үглөөдэрынь путиловецууд 8 часай хүдэлмэриин үдэр тогтоохо тухай, сагһаа үлүү хүдэлгэдэг ябадал болюулха, хүдэлмэриин гурбан халаан тогтоохо, салин хүлһэ ехэ болгохо, ажалай услови һайжаруулха тухай эрилтэнүүдые администрациин урда табиһан байгаа.

Манай заводһоо олохон делегацинууд эхилээд байгааша забастовкые дэмжэе гэһэн уряатайгаар Петербургын предприятинуудта эльгээгдэһэн юм. Резиновэ мануфактурын цехүүдэй нэгэндэ бүлэг хүдэлмэришэдтэй хамта би ошолсоо һэм. Резинэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилэгшэдтэ ошоходомнай, «Путиловецууд ерээл!» гэжэ хашхаралдаба. Тэрэ дары митинг болоо. Сугларһан хүдэлмэришэд забастовко хэгшэдые дэмжэхэбди гэжэ мэдүүлээд, эсэргүүсэн бодогшодто туһалхын тула мүнгэ суглуулаа һэн. Тэрэшэлэн Семянниковско, Александровско, Франко-ородой заводуудай, Варшавска түмэр замай мастерскойнуудай, Штиглицын фабрикын ба бусад предприятинуудай хүдэлмэришэд забастовкодо нэгэдээ бэлэй.

Петербургын хүдэлмэришэд хүндэ хүшэр, эрхэ сүлөөгүй, ядуу түлюур байдалые саашадаа тэсэжэ шадахагүй болоһон байгаа. Помещигүүдэй ба капиталистнуудай засагые үгы хээл һаа, дарлалтата, ядуу байдалһаа хахасахат гэжэ ажалшадта большевигүүд тайлбарилан заадаг байба. Большевигүүд суглаанууд дээрэ үгэ хэлэдэг, тэмсэлдэ уряалһан хуудаһануудые тараадаг һэн. Оронoй ондоо городуудташье стачкын хүдэлөөн дэлгэржэ эхилээ бэлэй. Хаанта засагые хамха сохин унагааха зорилготой революци ойротоод байгаа.

Полицинхид хаанда туһалаа һэн. Нюуса полициин заабариин үндэһөөр городой районуудта «Фабрика-заводуудтахи хүдэлмэришэдэй суглаан» гэдэг организаци тогтоогдоод, тэрээниие поп Гапон толгойлһон юм. Тус организаци ажалшадые революционно тэмсэлһээ хадууруулха зорилго табидаг байба. Стачкын хүдэлөөе таһалдуулжа шадагдахагүй байһые ойлгоходоо, хүдэлмэришэдые буугай аманда оруулха гэжэ шиидэһэн байгаа.

«Старый Ташкент» гэдэг трактирта олон зоной суглаан боложо, тэрэ гуйлта бэшэгые гурбан үдэрэй турша соо зүбшэн хэлсэһыень һананаб. Хүдэлмэришэдые жагсан бодогты гэжэ поп Гапон али болохоор идхаһан байна. Үбэлэй Ордон тээшэ жагсаалаар ошохые засагаархид зүбшөөрэнхэй, зураг хүрэгүүдые баряад, ёһолол мүргэл хэжэ хаанда хандаха хэрэгтэй гэжэ Гапон номноһон байгаа. Воскресениин урда һүни хүдэлмэришэд унтаагүй хоноһон юм. Ханза абдарнууд сооһоо гоёлойнгоо хубсаһа гаргаһан, эхэнүүдынь үхибүүдээ угаажа, сэбэр хубсаһа үмэдхүүлһэн, бултадаан банида ороһон байна. Ехэ һайндэртэ шэнгеэр бэлдээ һэн.

Январиин 9-нэй үглөөгүүр болобо. Нэгэ нүхэртэеэ хамта үйлсэдэ гараа һэмди. Тэндэ хүн зон сугларшанхай, олохон хүдэлмэришэд бүлэнэртэеэ хамта ерэнхэй байгаа бэлэй. Хүнүүд хүхюутэй—һүмэнүүд сооһоо бурхан шүтөөнүүдээ гаргаһан байгаа. Жагсаалда хабаадаха зон 12 часай үеэр Петергофско шоссе дээрэ суглараад, үбэлэй ордон тээшэ дабшаа һэн.

Жагсаалта дабшалга Нарвска хаалгануудта ойротобо. «Солдадууд байнал!»—гэһэн сошордуу абяан дуулдаа бэлэй. Түрүүлжэ ябагшадай тээлмэрдэн зогсоходо, хойгуурхиниинь дам дамаа ехээр түрээд, хүдэлмэришэдэй ба сэрэгүүдэй хоорондохи зай тала улам хорожол байба. Гэнтэ сигналай абяан соностоо һэн. Юунэй болоһые олонхимнай ойлгоогүй байгаа. «Хэбтэгты, буудахаяа байнал!»—гэжэ урдань солдат ябаһан зарим хүнүүд хашхаралдаа бэлэй. Тиин, нээрээшье, буунуудай һүрэхэ абяан удаа удаалан дуулдаа һэн... Шархатагшадай ёололдоон, айжа ухаа мэдээ алдаһан хүнүүдэй хашхаралдаан агаарые зэдэлүүлжэ байгаа бэлэй. Хүдэлмэришэдэй зугадажа амяа абаха гэхэдэнь, морито сэрэг намнан сабшаа һэн. Би тиихэдэ заха булангуудаар дамжан, харшанууд дээгүүр гараһаар гэртээ арайхан хүрэжэ ерээ һэм.

Тэрэ үдэр олохон хүн гэмтээ бэлэй. Шархатаһан, үхэһэн хүнүүдэй бэе больницанууд, саг зуура хадагалдаг газарнууд соогуур дүүрэшоо һэн.

Городой ондоошье газарнуудта — Троицка хүүргын оршондо, Невскэ заставын саана, Казанска талмай дээрэ хүдэлмэришэдые мүн лэ буудаһан юм. Угаа олон зоной сугларһан газарта—Үбэлэй Ордоной хажуудахи талмай дээрэ һүрөэтэй юумэ болоо һэн. Тэрэ талмайе зүг бүхэнһөөнь сэрэгүүд хүреэлээд, зэбсэггүй хүдэлмэришэдые буудажа захалһан байна.

Тиимэ хюдалгын һүүлээр, тэрэ дары хүнүүдые захаһаань арестоважа эхилээ бэлэй. Городоор дүүрэн сэрэгүүд асарагдаһан юм. Теэд олониитын уур зэбүүрхэлые юуншье даража шадахагүй байгаа. Арад зон полицинхидые сохижо намнажа, шэбээ баррикадануудые тодхоо һэн. Өөһэдынгөө хүсэ эмхидхэн, зэбсэгтэ тэмсэл хээл һаа дарлалта мүлжэлгэһөө хахасаха байһанаа бидэ, хүдэлмэришэд, одоол ойлгоо һэмди. Январиин 9-нэй һүүлээр бусад олон путиловецууд мэтээр нюуса кружогуудта хабаададаг, листовконуудые тараахадань большевигүүдтэ туһалдаг болоо һэм.

Бидэ—үнинэй хүдэлмэришэд табяад жэл соо оронойнгоо гаталжа ерэһэн замые омогорхолтойгоор шэнжэлнэбди. Ородой түрүүшын революци баян үрэеэ үгөө. Манай агууехэ советскэ арад Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэрээр ябажа, мүнөө коммунизм найдамтайгаар байгуулна.

«Үбэлэй Ордоной дэргэдэ 1905 оной январиин 9-дэ хүдэлмэришэдые буудалга». Уранзурааша И. Владимировай зураһан зурагһаа.

ТАСС-эй фотохронико.

Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ асуудалаар уласхоорондын конференцидэ бэлэдхэхэ талаар ООН-эй консультативна комитедэй заседани

НЬЮ-ЙОРК. Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ асуудалаар уласхоорондын конференцидэ бэлэдхэхэ талаар ООН-эй консультативна комитет январиин 18-да хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһэн байна.

Уласхоорондын конференциие Женевэдэ үнгэргэхэ гэжэ консультативна комитедэй гэшүүд нэгэдэхи заседани дээрээ ойлголсоһониинь мэдээжэ болоһон байна. Юрэнхы дискуссиин үедэ СССР-эй түлөөлэгшэ академик Д. В. Скобельцын үгэ хэлээ. Тиихэдээ атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар уласхоорондын харилсан ажаллалгые үргэнөөр эмхидхэлгэдэ атомна зэбсэг хорихо тухай хэлсээнэй туйлагдаагүй байһан ябадалай һаад ушаруулдагые комитедэй үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлжэ орохо зуураа мартажа болохогүй гэжэ онсо тэмдэглээ. Тусхайлбал, тусгаар энергетическэ реакторнууд тухай асуудалые энэ конференци дээрэ зүбшэн хэлсэхэдээ, иимэ реакторнуудые байгуулга тухай асуудалые шиидхэхэ замда амжагдаһан ямаршье техническэ туйлалтануудай сэрэгэй удхашанартай байһые мартажа болохогүй. Юуб гэхэдэ, активна бэшэ атомна материалые ядерна түлишэ болголго сэрэгэй хэрэгтэ зорюулагдажа болохо тэһэрдэг материалнуудые суглуулан ехэ болгохо гэһэн удхашанартай. Энэ хадаа атомна зэбсэг саашадань яаралтайгаар үйлэдбэрилгэдэ ба атомна дайнай аюулые ехэ болголгодо зайлашагүй хүргэхэ байна гэжэ советскэ түлөөлэгшэ заагаа.

Зарлагдахаар хараалагдаһан конференци дээрэ табиха гэһэн программаяа найруулан хэлэхэ зуураа, США-гэй түлөөлэгшэ Раби энээнтэй дашарамдуулан юрэнхы удхатай мэдүүлгэ хэһэн байна. Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ тушаа техническэ асуудалнуудһаа ондоо асуудал дурсагдаһан конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһогүй гэжэ тэрэ мэдүүлһэн байха юм. Консультативна комитедэй хүдэлмэриин ябасые мэдэхэ американска ба хариин бусад гүрэнүүдэй корреспондентнүүд американска түлөөлэгшын иигэжэ хэлэһые тусгаар тэмдэглэнэ. Атомна энергиие амгалан ажалда үргэнөөр хэрэглэхэ ябадалай атомна зэбсэгые яаралтайгаар үйлэдбэрилгэтэй үнэхөөрөө тааралдахагүй байһан тухай иимэ шухала асуудалые алгасан гарахые США-гэй оролдодог дээрэһээ американска түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ гэжэ тооложо байһан тухайгаа хариин гүрэнүүдэй корреспондентнүүд тэмдэглэнэ.

Промышленна талаараа һулаар хүгжэнги оронуудые индустриализацилхын тулада атомна энергиие хэрэглэлгэдэнь эдэ оронуудта уласхоорондын конференци горьтой туһаламжа үзүүлхэ, бэзэ гэжэ найдажа байһан тухайгаа Бразилиин түлөөлэгшэ Рибейро, Индиин түлөөлэгшэ Баба гэгшэд үгэ хэлэхэдээ элишэлэн мэдүүлһэн байна.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин хүдэлмэрилэгшэдэй абаһан мэдээнэй ёһоор, дурсагдаһан конференциин программа тухай асуудалые январиин 18-най үглөөнэй ба үдэшын заседанинууд дээрээ консультативна комитет хаража үзөө. Комитедэй гэшүүн бүхэн тус асуудалаар өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэһэн байна. Бусад дурадхалнуудые оруулхатаяа хамта, СССР-тэхи түрүүшын промышленна электростанци ба тэрэнэй хүдэлмэри тухай элидхэлые атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ асуудалаар уласхоорондын конференци дээрэ табихаар Советскэ правительствын бэлэн байһантай дашарамдуулан тусгаар асуудал конференциин зүбшэхэ зүйлдэ оруулхыень СССР-эй түлөөлэгшэ Д. В. Скобельцын мүн лэ дурадхаһан байна.

НЬЮ-ЙОРК, январиин 20. (ТАСС). Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ асуудалаар уласхоорондын конференцидэ бэлэдхэхэ талаар ООН-эй консультативна комитет хадаа январиин 18-най заседанинууд дээрээ уласхоорондын дурсагдаһан конференциин тематическа программануудые зүбшэн хэлсэлгые үргэлжэлүүлһэн, тэрэшэлэн ООН-эй тусгаарлагдаһан агентствонуудай түлөөлэгшэдэй мэдээсэлнүүдые шагнаһан байна. Комитедэй заседаниин хаамалаар үнгэргэгдэдэг байһан дээрэһээ конференциин программада ямар асуудалнуудай оруулагдаһаниинь корреспондентнүүдтэ мэдээжэ болоогүй байха юм. Гэбэшье, энэ программые, мүн конференциие эмхидхэлгэдэ хамаатай бусад асуудалнуудай удхашанарые багадхажа, тэрээгээрээ консультативна комитедэй үүргые хизаарлаха гэһэн тусхай эрмэлзэлгын энэ программые зүбшэн хэлсэлгын үедэ Холбоото Штадуудай түлөөлэгшын зүгһөө гарадаг байһаниинь элирээ. Иимэ эрмэлзэлгые комитедэй бусад гэшүүд буруушааһан байна. Тусхайлбал, консультативна комитедэй хүдэлмэриие хизаарлаха гэһэн эрмэлзэлгэ комитедые байгуулха тухай Генеральна Ассамблейн гаргаһан шиидхэбэридэ зохилдоногүй. Консультативна комитедэй тобшолнуудта үндэһэлэн конференцидэ бэлэдхэхэ бүхы хүдэлмэриие ООН-эй генеральна секретариин бэелүүлхэ байһан тухай энэ шиидхэбэри соо эли тодоор хэлэгдэһэн байна гэжэ Советскэ Союзай түлөөлэгшэ академик Д. В. Скобельцын заагаа.

Консультативна комитедэй хүдэлмэриие хизаарлаха гэжэ американска түлөөлэгшын оролдоһон ушар конференци эмхидхэлгые болон тэрэнэй тематика тодорхойлолгые өөрынгөө нэгэн талын хиналта доро абахые США-гэй эрмэлзэжэ байһан ябадал болоно гэжэ ООН-эй дэргэдэ байдаг европейскэ оронуудай ба Азиин оронуудай корреспондентнүүд тоолоно.

Хитадай Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ПЕКИН, январиин 20. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор Вьетнамай хойто талын хубида байдаг хитадуудые французска засагаархидай туһаламжаар ба Холбоото Штадуудай тухиралтаар Чан Кай-шиин бүлэгүүдэй хүсөөрөө барижа абаашадаг тушаа Хитадай Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ мэдүүлгэ хэһэн байна. Мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Индо-Хитадта эб найрамдал тогтоохо тухай Женевскэ хэлсээнэй баталагдаһанай хойто тээ Холбоото Штадууд, Чан Кай-шиин урбагша бүлэг ба французска засагаархид Ханойдо, Мон-Кайда ба бусад газарнуудта байдаг хитадуудые хүсөөр барижа абаашаха ба хашаха мүрдэхэ ябадал зорюута гаргана. Хайфондо, Сайгондо ба Тайваньда хитадуудые абаашахын тулада самолёдуудые болон судналнуудые тэдэнэр элитээр эльгээһэн байгаа. Хайфондо болон Сайгондо хүсөөр абаашагдаһан хитадууд нютагаа урилалгатай холбоотой бэрхэшээлнүүдһээ уламжалан үлэсхэлэн болон үбшэ хамшагта дайрагдана. Тэдэнэй заримые зобооһон туляаһан гү, али алаһан байха юм. Мэхэ гохо хэрэглэн Тайваньда абаашагдаһан хитадай залуушуул болон студентнүүдые дайнда хэрэглэхын тулада Чан Кай-шиин урбагша бүлэгэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ хүсөөр оруулһан байна.

Эдэ догшон шэрүүн ябуулгануудынь хитад арадай ба хилын саана байдаг хитадуудай дунда тон ехэ зэбүүрхэл үүдхээ. Эдэ шэрүүн ябуулгануудыень хилын саана байдаг хитадуудай хэрэгые эрхилхэ комиссиин түлөөлэгшэ 1954 оной августын 16-да эрид шууд буруушааһан байгаа. Гэбэшье, Холбоото Штадууд, Чан Кай-шиин урбагша бүлэг болон французска засагаархид хитадуудые хүсөөр барижа абаашадаг гэмтэ ябуулгануудаа зогсоогоогүйһөө гадна, харин һүүлэй үедэ эдэ ябуулгануудаа бүри шангадхаһан байна. Мүнөө үедэ американска, французска болон чанкайшистска тусхай агентнүүд Хайфондо, Куонг-Йендэ, Ба-Биндэ, Хоанг-Бидэ болон бусад нютагуудта байдаг хитадуудые урда зүг тээшэ нютагаа урилан ошохыень баадхахын тулада шэрүүн шанга хэмжээнүүдые абажа байна гэжэ мэдүүлгэ соо заагдана.

Хитадуудые хашаха хэһээхэ, тонон дээрмэдэхэ ба хүсөөр барижа абаашаха ябадалдань Чан Кай-шиин урбагша бүлэгтэ туһалхыень французска засагаархидые тухиржа Холбоото Штадууд хадаа 1954 оной июлиин 21-дэ Женевскэ зүблөөнэй гаргаһан түгэсхэлэй Деклароциин 8-дахи параграфые эбдэбэ.

«Дайн байлдаае зогсоохо тухай хэлсээнэй, хүнүүдые болон тэдэнэй зөөри хогшолые хамгаалгада зорюулагдаһан дүримүүд тон нарнинаар бэелүүлэгдэхэ; тусхайлбал, Вьетнамда ажабайгшад бүхэндэ ажаһууха газараа өөрынгөө дураар шэлэжэ абаха арга боломжо олгогдохо ёһотой гэжэ тус параграф соо хэлэгдэнэ.

Индо-Хитадта эб найрамдал тогтоохо тухай Женевскэ хэлсээе зорюута эбдэжэ байһан Холбоото Штадуудай болон французска засагаархидай ябуулгануудтай хитад арад эбсэжэ шадахагүй байна. Тиимэһээ эдэ гэмтэ ябуулгануудаа удааруулангүй зогсоохыень Холбоото Штадуудһаа ба французска засагаархидһаа эринэ. Тиигээгүй һаа энээнэй бүхы хойшолонгуудай түлөө Холбоото Штадууд ба французска засагаархид харюусаха ёһотой.

Тайвань дээрэ сэрэгэй бэлэдхэлые США бүри ехээр хэнэ

ПЕКИН, январиин 19. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ мэдээсэнэ:

США-гэй штабуудай начальнигуудай нэгэдэмэл группын түрүүлэгшэ Рэдфордын ерээд ошоһоной һүүлээр американска армиин штабай начальнигай орлогшо генерал Болт Тайваньда ерэһэн байха юм. Тэрэ хадаа Тайвань дээрэ сэрэгэй бэлэдхэл хэхэ американска түсэб бэелүүлгые түргэдхэхэ зорилгоор эндэ ерэһэн байгаа. Энэ түсэбэй ёһоор, чанкайшистска сэрэгүүдэй рото бүхэндэ американска офицернүүд эльгээгдэхэ, арал дээрэхи американска сэрэгэй элдэб органууд нэгэдүүлэгдэхэ юм.

Чанкайшистска армиие шухала юумээр хангадаг албанай газарые һайжаруулха түсэбые Болт шэнжэлэн үзөө гэжэ мэдээсэгдэнэ. США-һаа Дальна Востогто байдаг агаарай-сэрэгэй юумэ зөөхэ ба хангалгын албанай начальник генерал-майор Рюстоу январиин 16-да энэ хэрэгээр Тайваньда ерэһэн байна.

Рюстоуһаа гадна, американска 5-дахи авиасоединениин командалагшын орлогшо бригадна генерал Гарольд Грант, Филиппиндэ байдаг 13-дахи авиасоединениин юумэ зөөлгын ба хангалгын албанай начальник Уильям Сэмс Тайваньда ерээ.

(ТАСС).

„Бүлын нэрэ хүндэ" гэжэ зүжэг 225-дахяа табигдаба

1952 оной октябрь һарада Бурят-Монголой драматическа театрын творческо коллектив туркменскэ драматург Г. Мухтаровай «Бүлын нэрэ хүндэ» гэһэн зүжэг ород хэлэн дээрэ найруулан табиһан байгаа.

Энэ зүжэг соо хүдөө ажахын артелиин Уставай нангин тухай, советскэ гэр бүлын моральна арюун сэбэр тухай гол түлэб хэлэгдэнэ. Ахадүү туркмен арадай культуратай республикын ажалшадые танилсуулха гэһэн зорилготойгоор театрын коллектив тус зүжэгые найруулан табиһан юм.

Драматург Г. Мухтаров А. М. Горькиин нэрэмжэтэ Московско литературна институтда һуралсажа байхадаа энэ зүжэг бэшэһэн, тэрээнэйнгээ түлөө 1951 ондо Сталинска шанда хүртэһэн байна.

Энэ зүжэгэй гол ролиие БМАССР-эй арадай артист В. К. Халматов наадахадаа, үнэн сэхэ һаналтай, һонор ухаатай хүнэй образые харуулжа шадаа. Түрүү колхозой түрүүлэгшэ Байрам Мердановай ролиие БМАССР-эй габьяата артист Ж. М. Иванов, залуу эрдэмтэ Ата Мердановай ролиие БМАССР-эй габьяата артист Г. Ф. Лосев гэгшэд наадана. БМАССР-эй габьяата артист И. Е. Миронов физико-математическа факультедэй студент Курбан Мердановай ролиие наадаха зуураа, үнэншэмэ образ байгуулжа шадаа.

«Бүлын нэрэ хүндэ» гэжэ зүжэг Хориин, Хэжэнгын, Заиграйн, Мухаршэбэрэй, Бичурын, Кударын, Зэдын, Сэлэнгын, Закаменай, Кабанскын, Иволгын аймагуудай, мүн Агын, Усть-Ордынска национальна округуудай, Шерловая гора, Букука, Белуха, Колангуй, Абагайтуй, Верхний Дарасун гэжэ руднигуудай, Нерчинск, Балей, Борзя, Отпор городуудай ажалшадта харуулагдаа. Үнгэрһэн амаралтын үдэр тус зүжэг театрын сценэ дээрэ 225-дахяа табигдаба. Энэ зүжэгые хамта дээрээ 30 мянга гаран хүн хараа.

Январиин 18-най үдэр театрын коллектив зүжэгэй автор Г. Мухтаровһаа амаршалгын телеграмма абаба.

—«Бүлын нэрэ хүндэ» гэжэ зүжэгые 225-дахяа табиһантайтнай дашарамдуулан таанарые үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб. «Саашадаа творческо ажал хүдэлмэридөө улам ехэ амжалтануудые туйлахыетнай хүсэнэб» гэжэ телеграмма соогоо тэрэ бэшэбэ.

Театрын коллектив ахадүү республикануудай драматургнуудай пьесэнүүдые сценэ дээрээ найруулан табижа, национальна республикануудай культуратай республикынгаа ажалшадые танилсуулна. 1955 оной театрын репертуарта украинска драматургнууд А. Корнейчугай «Калинова шугы», Я. Галанай «Алтан бүргэдэй дали доро», белорусска драматург А. Макаёногой «Хүлисэжэ хайрлыт» гэжэ зүжэгүүд оролсоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүжэгэй нэгэ сценэ харуулагдана.

Ц. Балбаров, театрын директор.
В. Шитиковэй фото.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой үргэн заседани хаагдаба

ВЕНА. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Бюрогой январиин 19-нэй заседаниин эхиндэ эб найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ Алжирһаа хабаададаг элитэ ехэ хүн Бушамада үгэ үгтөө. Парижска хэлсээнүүд, Баруун Германиие Хойто-атлантическа блогто хабаадуулга, атомна зэбсэг хэрэглэхэ тухай Хойто-атлантическа союзай соведэй гаргаһан шиидхэбэри хадаа шэнэ дайнай аюулые бүри ехэ болгоно. Эб найрамдалай тала баригшадай бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй түрүүшын ээлжээнэй зорилго юуб гэхэдэ, атомна зэбсэг хорихын түлөө уласхоорондын кампаниие үргэнөөр эмхидхэхэ ябадал болоно. Энэ кампани хадаа мүнөө хүрэтэр үнгэргэгдэжэ байһан кампанинуудта орходоо бүри ехэ хүсэтэй байха зэргэтэй. Хэдэн зуун миллион хүнэй дура зориг шэнэ дай һүжэрөөгшэдэй гэмтэ түсэбүүдые таһалдуулжа шадаха байна гэжэ арадуудта этигүүлхэ шухала гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

Удаань, Хойто Африкадахи байдал тухай Бушама хэлэһэн байна. Эб найрамдалай түлөө хүсэтэ хүдэлөө хүгжөөхэ шухала байһые энэ түбиин арадууд мүнөө үедэ хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү һайнаар мэдэрнэ гэжэ тэрэ заагаа.

Юристнүүд-демокрадуудай уласхоорондын ассоциациин түлөөлэгшэ Нейманн иигэжэ мэдүүлээ. Манай организаци хадаа атомна болон водородно зэбсэгүүдые шууд хорихые эрихэ зуураа, иигэжэ тоолоно гэбэл, бүхы хүн түрэлтэндэ эсэргүүгээр энэ зэбсэгые хэрэглэхээр шиидэһэн хүнүүд сэрэгэй тэмтэд гэжэ соносхогдохо ёһотой.

Европын арадуудай хорото дайсан — Германска милитаризмын гарта зэбсэг барюулха байһан парижска хэлсээнүүдтэ эсэргүүсэн Франциин хүн зоной хэжэ байһан баатарлиг тэмсэлдэ минии ороной арад талархалаа мэдүүлнэ гэжэ Польшын эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй түлөөлэгшэ Инфельд хэлээ.

Баруун Германиие дахин зэбсэглэлгэдэ эсэргүү тэмсэл хадаа Польшодо, тэрэшэлэн Францида болон Европын бусад оронуудта тон шухала асуудал болоно. Боннско республикые дахяад зэбсэглэлгэ үһөөгөө абахые эрмэлзэжэ байһан хүсэнүүдэй пүлөөгөө ехэ бололгодо горьтойгоор туһалха, мүн Германиие нэгэдүүлхэ тухай хэлсээнүүдые хэхэ аргагүй болгохо байна гэжэ Инфельд саашань хэлээ.

Гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай уласхоорондын федерациин генеральна секретарь Поль Делануэ гэгшэдэ удаань үгэ үгтөө. Шэнэ дайнда бэлэдхэл хэлгэдэ эсэргүүсэн, залуу үетэниие демократическа үзэлтэйгөөр хүмүүжүүлхын түлөө элдэб оронуудай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй хэжэ байһан тэмсэл тухай тэрэ хөөрөө.

Профессор Каору Ясуи (Япони) гэгшын хэлэһэн үгые заседанида хабаадагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаа. Атомна ба водородно зэбсэг хорихын түлөө конгрессэй январиин 16-да Токиодо боложо, атомна болон водородно зэбсэгтэ эсэргүү буруушаалга мэдүүлхэ уласхоорондын слёдые августын 6-да Хиросимада зарлаха тухай резолюци баталан абаа. Конгрессэй нүгөөдэ резолюци атомна болон водородно зэбсэг хэрэглэлгые хорихо эрилтэ табина тэжэ тэрэ мэдээсээ.

Атомна болон водородно зэбсэг хорихын түлөө тэмсэлэй хүгжэлгэдэ туһалха зорилгоор хэдэ хэдэн уласхоорондын хэмжээ-ябуулганууд 1955 ондо абтажа болохо гэжэ найдажа байһанаа үгэ хэлэгшэ элишэлэн мэдүүлээ. Атомна ба водородно зэбсэгтэ эсэргүү буруушаалга мэдүүлхын тулада Хиросимада үнгэргэгдэхэ уласхоорондын слёдто бэлэдхэхэ комитедэй хүдэлмэридэ хабаадалсахыень Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түлөөлэгшэдые үгынгөө түгэсхэлдэ тэрэ уряалһан байна.

Баруун Германиие дахин зэбсэглэлгэдэ ба атомна зэбсэг хэрэглэлгэдэ эсэргүү тэмсэлдэ бүхы оронуудай эхэнэрнүүдэй тон ехэ үүргэ дүүргэхэ байһан тухай эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин түрүүлэгшэ Эжени Коттон хэлэһэн байна. Парижска хэлсээнүүдые эсэслэн баталалгада эсэргүү кампанида Франциин эхэнэрнүүдэй ямараар хабаадажа байһан тухай тэрэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Удаань, Го Мо-жо (Хитадай Арадай Республика) трибунын дэргэдэ ерэнэ. Атомна дайнда элитээр бэлэдхэхэ тухай Хойто-атлантическа блогой соведэй шиидхэбэри «хүн түрэлтэндэ эсэргүүгээр хэгдэжэ байһан тон ехэ хорото ааша гээшэ» гэжэ тэрэ тайлбарилан харуулһан байна.

Атомна зэбсэг хэрэглэлгэдэ эсэргүүсэн, тэрэшэлэн энэ зэбсэгые ямараашье туршажа үзэлгэ үнгэргэлгэдэ эсэргүүсэн хитад арад, мүн Азиин арадууд тэмсэхэ байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Хойто-атлантическа блогто хабаададаг гүрэнүүдэй атомна зэбсэг хэрэглэхэ асуудал Турциин, тэрэшэлэн Дүтын ба Дунда Востогой оронуудай интересүүдые сэхээр дайраха байна. Турциие американецууд атомна дайнда бэлэдхэхэ газар болгожол байна гэжэ Назым Хикмет (Турци) заагаа.

Атомна зэбсэг хорихо зорилгоор кампани ябуулхын тулада минии ороной эб найрамдалай тала баригшад бүхы хүсэ шадалаа зорюулна. Энэ тэмсэлдэ элдэб ажалай хүн зон — хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци хабаадалсана гэжэ Аргентинын түлөөлэгшэ Гранчелли мэдүүлээ.

Удаань Фадеевтэ (СССР) үгэ үгтөө.

Сурозо (Индонези), Д'Арбусье (Хара Африка), Тейтелвоим (Чили), Бертолини (Эсэргүүсэлгын тэмсэлшэдэй, фашизмһаа хохидогшод ба тэрээндэ хэһээлгэн зобоогшодой уласхоорондын федераци) январиин 19-дэ мүн лэ үгэ хэлэһэн байна.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Бюрогой үргэн заседанида хабаадагшад забһаралгын болоһоной һүүлээр Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Бюрогой декларациин текстые зүбшэн хэлсээ. Энэ текстыень Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй генеральна секретарь Жан Лаффит уншаһан байна. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Бюрогой деклараци нэгэн дуугаар баталан абтаа.

Сенатор Донини (Итали) Европын арадуудта зорюулагдаһан хандалгые уншаа. Тэрэ хандалгые заседанида хабаадагшад нэгэн һаналаар дэмжэһэн байна.

Удаань, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түрүүлэгшэ Жолио-Кюри трибунын дэргэдэ ерэжэ, заседанида хабаадагшадта хандан үгэ хэлэхэдээ, атомна зэбсэг хэрэглэлгэдэ эсэргүү уласхоорондын хүдэлөөе үргэнөөр эмхидхэхыень уряалаа. Дэлхэйн арадуудта хандаһан Хандалгын текстые Жолио-Кюри уншаа. Энэ хандалга мүн лэ нэгэн һаналаар баталан абтаа. Сундерлал (Инди) гэгшын түгэсхэлэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Бюрогой үргэн заседани хаагдаһан дээрэ соносхогдоо.

Библиотекариин оролдосотой ажал

Иволгын аймагай Гильбирын сомоной Кокорино тосхоной хүдөөгэй библиотекые даагшаар комсомолка Клара Николаевна Миронова ажаллана. Энэ залуу нүхэр өөрынгөө хүдэлмэридэ харюусалгатайгаар хандадаг, ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна. Нүхэр Миронова колхознигуудай дунда саг үргэлжэ шанга уншалга, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, лекци уншана.

Үдэшэндөө библиотекэдэ олон колхозингууд сугларжа, шэнэ газет, журналнуудые, номуудые уншадаг.

Мүнөө РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ болон нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын урда тээ энэ библиотекэдэ ниитэ-ойлгуламжын хүдэлмэри бүри һайнаар ябуулагдадаг болоо. Һунгагшад һунгуулиин Дүримтэй танилсана, элдэб темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые шагнана. Мүн һунгалтын темээр фотомонтаж, зурагууд эмхидхэгдэнэ.

И. Гроссман.

Конькигаар, санаар Сибириин ба Дальна Востогой түрүү һууриин түлөө

Конькигаар, санаар Сибириин ба Дальна Востогой түрүү һуури эзэлхын түлөө эдиршүүлэй, эхэнэрнүүдэй, эрэшүүлэй хоорондо мүрысөөнүүд үнгэргэгдөө.

Конькигаар Иркутск городто болоһон мүрысөөндэ Читын, Амурска, Тюменьскэ, Иркутска областьнуудай, Хабаровска, Алтайска хизаарнуудай, Бурят-Монголой АССР-эй ба Красноярск городой спортсменүүд хабаадалсаа.

Энэ мүрысөөндэ манай республикын эдир спортсменүүд 3-дахи һуури эзэлээ. Иркутскынхид нэгэдэхи, Красноярск городойхид хоёрдохи һууринуудта гараа.

Красноярск городто болоһон мүрысөөндэ манай республикын санашадай суглуулагдамал команда хүршэ областьнуудайнгаа санашадтай уулзажа, хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Улан-Удын паровозо-вагонно заводой залуу слесарь, санашан Сулимов трамплинһаа һүрэлгөөр ба санаар 18 километрын урилдаанда түрүү һуури эзэлбэ.

И. Леонидова.

АНГУУШАДАЙ АМЖАЛТА

Бичурын аймагай 100 гаран ангуушад мүнөө агнуурида ябана. Тэдэнэй олонхинь сезонойнгоо даалгабари үлүүлэн дүүргээ. Жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ангуушан Константин Григорьев даалгабаряа 270 процент дүүргэнхэй. Окино-Ключи тосхоной ангуушан Василий Поймонов ондатрын 106 арһа, мүн хэрмэнэй, үнэгэнэй арһа олоор тушаанхай.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Мүнөөдэр кино-театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Руслан и Людмила» (10 ч. 15 м.), «Испытание верности» (11 ч. 30 м., 13 ч. 45 м., 16, 18 ч. 10 м., 20 ч. 15 м. ба 22 ч. 30 м.)

«ХРОНИКА» кинотеатрта — «Мойдодыр», «Карандаш и клякса» (10 ч. 30 м. ба 11 ч. 30 м.), «Стрекоза» (12 ч. 30 м., 14 ч. 30 м., 16 ч. 30 м., 19 ч. 45 м. ба 21 ч. 45 м.), «Два матча» ба «В Риме» (18 ч. 30 м.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Срочное письмо» (10 ч. 30 м., 12 ч. 30 м. ба 14 ч. 30 м. ба 20 ч. 30 м.), «Кто смеется последним» (16 ч. 30 м., 18 ч. 30 м. ба 22 ч. 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и перевода — 31-48, культуры и быта, промышленности — 35-11, местной информации и писем— 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00358. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 44.